

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τεύχος 623
Νοέμβριος -
Δεκέμβριος 2005

- Η προώθηση της απασχόλησης των γυναικών και ο ρόλος των επιχειρήσεων
 - Η ενέργεια στο παρόν και το μέλλον : Προβληματισμοί και προοπτικές
 - Βελτίωση σημείωσες ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών
 - Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη
-
- ΑΦΙΕΡΩΜΑ**
στο «Ανοικτό Φόρουμ» του ΣΕΒ
για την Ανταγωνιστικότητα
και την Ανάπτυξη
-
- Ανταγωνιστικότητα και ο ρόλος των επιχειρήσεων
 - Η συλλογική διαπραγμάτευση ως μορφή κοινωνικού διαλόγου
 - Πρωτόκολλο συνεργασίας ΣΕΒ και Σαουδικής Αραβίας
 - Επίσκεψη εκπροσώπων του Γερμανικού Συνδέσμου Εργοδότων στα Γραφεία του ΣΕΒ
 - Η αγορά τροφίμων και ποτών των Η.Π.Α.
 - To 7ο Συνέδριο της Capital Link
 - Επίσκεψη εργασίας στον ΣΕΒ του Βασιλέα της Ιορδανίας Abdullah II Bin Al Hussein

Η Ανταγωνιστικότητα υπόθεση όλων

Επιχειρηματίες, πολιτικοί, δημοσιογράφοι, συνδικαλιστές, στελέχη επιχειρήσεων και μη κυβερνητικών οργανώσεων, φοιτητές συμμετείχαν ενεργά στο διήμερο «Ανοικτό Φόρουμ '05» για την Ανταγωνιστικότητα, που έγινε στις 5 και 6 Δεκεμβρίου 2005 στην Αθήνα. Το «Ανοικτό Φόρουμ» ήταν μια πρωτοβουλία του ΣΕΒ και το ευρύτατο φάσμα των συμμετεχόντων αντανακλούσε τη βασική επιδίωξη αυτής της πρωτοβουλίας : να αναδείξει τη σημασία της ανταγωνιστικότητας για το σύνολο της ελληνικής οικονομίας και να κινητοποιήσει όλες τις υγείες δυνάμεις του τόπου σε μια πανεθνική προσπάθεια για τη βελτίωσή της. Στην προσπάθεια αυτή όλες οι κοινωνικές ομάδες έχουν ένα σοβαρό ρόλο να παίζουν. Δεν υπάρχει βέβαια αμφιβολία ότι κύρια ευθύνη για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας ανήκει στις επιχειρήσεις, οι οποίες για να επιζήσουν στη σημερινή παγκοσμιοποιημένη αγορά πρέπει να βελτιώνουν διαρκώς την παραγωγικότητα και την ποιότητα των προϊόντων τους, με άλλα λόγια την ανταγωνιστικότά τους. Οι όποιες προσπάθειες όμως καταβάλλουν οι επιχειρήσεις θα είναι ατελέσφορες, αν το περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργούν δεν είναι επίσης ανταγωνιστικό. Το περιβάλλον αυτό καθορίζεται από ένα πλήθος παραγόντων που λειτουργούν πέρα και έξω από τις δυνατότητες των επιχειρήσεων να τους αλλάζουν. Μια ανταγωνιστική οικονομία θα στηριχθεί στις ανταγωνιστικές της επιχειρήσεις αλλά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις δεν μπορούν να υπάρξουν μέσα σε μια οικονομία που δεν είναι ανταγωνιστική.

Αυτό το καίριο ζήτημα της συνευθύνης και της πολυπλοκότητας του φαινομένου της αναγωνιστικότητας αναδείχθηκε με ενάργεια στη διάρκεια του φόρουμ τόσο στον γόνιμο διάλογο που αναπτύχθηκε στις ομάδες εργασίας, όσο και στις συζητήσεις των εκπροσώπων της πολιτικής και της συνδικαλιστικής ηγεσίας και των Μέσων Ενημέρωσης.

Μέσα απ' όλες αυτές τις συζητήσεις, και ανεξάρτητα από τις επιμέρους λύσεις που προτάθηκαν, προέκυψε μια κοινή διαπίστωση : για να προχωρήσουμε αποφασιστικά απαιτούνται σημαντικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις σε όλο το φάσμα της οικονομικής ζωής. Άλλαγές και μεταρρυθμίσεις που θα απαλλάξουν την ελληνική οικονομία από τους μηχανισμούς της υπανάπτυξης, θα επιτρέψουν την ταχύτερη άνοδο και τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, θα δημιουργήσουν περισσότερες και καλλίτερες θέσεις εργασίας. Και είναι εξαιρετικά ευοίωντο το γεγονός ότι, όπως αποδείχθηκε από την έρευνα του πληθυσμού που παρουσιάσθηκε στο φόρουμ, η ελληνική κοινή γνώμη συμμερίζεται τις επιλογές αυτές, θεωρεί την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας ως έναν από τους κυριότερους στόχους και δηλώνει την ετοιμότητά της να αποδεχθεί τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις.

Όλα τα παραπάνω οδηγούν αβίαστα στο συμπέρασμα ότι ήρθε πλέον η ώρα της δράσης. Εντοπίσαμε τα προβλήματα, διαπιστώσαμε τις δυνατότητές μας, συζητήσαμε τις εναλλακτικές λύσεις. Τώρα πρέπει να κινητοποιηθούμε όλοι : κυβερνηση, πολιτικά κόμματα, κοινωνία, επιχειρήσεις και εργαζόμενοι. Η ανταγωνιστικότητα είναι υπόθεση όλων.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Η ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ομιλία του προέδρου του ΣΕΒ κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλου στο Συνέδριο της Γενικής Γραμματείας Ισότητας με θέμα: «Ισότητα των φύλων και ανταγωνιστικότητα»

Είναι κοινά αποδεκτό ότι τα θέματα της ισότητας ανδρών και γυναικών στην Ελλάδα συζητούνται και αντιμετωπίζονται κυρίως από την πλευρά των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, χωρίς να έχει δοθεί η σημασία που θα έπρεπε στην οικονομική τους διάσταση. Σε διεθνές επίπεδο, τα θέματα της ισότητας περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη όλων των εργασιών τόσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και των διεθνών οργανισμών, όπως ο ΟΗΕ και η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας. Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, η θεώρηση της ισότητας ανδρών και γυναικών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης γίνεται όλο και περισσότερο από τη σκοπιά του οικονομικού της ενδιαφέροντος, ως αναξιοποίητου παραγωγικού συντελεστή, όπως προκύπτει από τη σύνδεσή του με το δημογραφικό πρόβλημα, την αγορά εργασίας, την κοινωνική συνοχή και με την αναγωγή της οικογένειας σε παραγωγική μονάδα.

Τα παραπάνω επισήμανε εισαγωγικά στην ομιλία του ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος στο Συνέδριο με θέμα: «Ισότητα των φύλων και ανταγωνιστικότητα – ο ρόλος των επιχειρήσεων», που οργάνωσε η Γενική Γραμματεία Ισότητας από 1-2 Νοεμβρίου 2005 στο ξενοδοχείο Χίλτον, και πρόσθεσε ότι όσον αφορά στην Ελλάδα, ο σχεδιασμός της κατάλληλης πολιτικής ώστε να προωθηθεί η γυναικεία απασχόληση σε όλες τις ηλικιακές ομάδες αποτελεί μονόδρομο για τη χώρα μας, η οποία οφείλει να εκπληρώσει τους στρατηγικούς στόχους που τέθηκαν στη Λισαβόνα το 2000 για τη γυναικεία απασχόληση.

Πιο συγκεκριμένα, τόνισε, αν αυτό το ποσοστό δεν αυξηθεί στο 60% μέχρι το 2010, για το οποίο έχουμε δεσμευθεί ως χώρα, θα υπάρχουν σοβαρές επιπτώσεις στην περαιτέρω οικονομική σύγκλιση με τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επιπλέον θα βάλει σε κίνδυνο, ακόμη μεγαλύτερο, το ασφαλιστικό σύστημα λόγω της γήρανσης του πληθυσμού της χώρας μας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της μελέτης του World Economic Forum «Women's Empowerment: Measuring the Global Gender Gap», σε χώρες στις οποίες υποβαθμίζεται ο ρόλος των γυναικών, δεν αξιοποιείται σωστά το ανθρώπινο δυναμικό και περιορίζονται οι δυνατότητες για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας τους. Το WEF, στη συγκεκριμένη μελέτη του, εξετάζει τον βαθμό επίτευξης ισότητας μεταξύ των δύο φύλων σε 58 χώρες σε τομείς, όπως Συμμετοχή στην οικονομία, Συμμετοχή στην πολιτική, Οικονομικές ευκαιρίες κλπ. Δυστυχώς, οι επιδόσεις της Ελλάδας είναι φτωχές, χαμηλότερες από τις επιδόσεις πολλών χωρών της ανατολικής Ευρώπης και της Λατινικής Αμερικής (βρίσκεται στην 50η

θέση μεταξύ 58 χωρών!). Θα ήθελα σε αυτό το σημείο να αναφέρω ότι, κάνοντας έναν πρόχειρο υπολογισμό, από τα 43 μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, τα 2 μόνο είναι γυναίκες, ενώ οι γυναίκες που έχουν αναλάβει υψηλά αξιώματα είναι μόνο 17, δηλαδή μόλις 1,6%!

Επίσης από την ίδια μελέτη προκύπτει ότι υπάρχει μια αρκετά στενή σχέση της ισότητας των δύο φύλων τόσο με το κατά κεφαλή ΑΕΠ όσο και με τους δείκτες ανταγωνιστικότητας μιας χώρας. Προκύπτει δηλαδή ότι οι χώρες που έχουν μεγαλύτερο κατά κεφαλή ΑΕΠ και με υψηλή ανταγωνιστικότητα, έχουν επιτύχει να μειώσουν τις ανισότητες μεταξύ των δύο φύλων. Αν και η σχέση αυτή δεν αποτελεί απόλυτη εξάρτηση, είναι μια ένδειξη ότι τελικά η δυναμική μακροπρόθεσμης ανάπτυξης μιας οικονομίας επηρεάζει και επηρεάζεται από τον βαθμό ισότητας ανδρών και γυναικών.

Η Ελλάδα σε σχέση με τις 25 χώρες της Ε.Ε. βρίσκεται στη 14η θέση με κριτήριο το κατά κεφαλή ΑΕΠ και στην 23η με κριτήριο τον δείκτη ανταγωνιστικότητας-ανάπτυξης.

Η καταπολέμηση των διακρίσεων και ειδικότερα η μη διακριτική μεταχείριση μεταξύ ανδρών και γυναικών αποτελεί ένα σημαντικό κομμάτι αυτού που ονομάζουμε «πολυμορφία».

Η πολυμορφία των εργαζομένων συνίσταται σε εμφανείς και μη εμφανείς διαφορές, οι οποίες περιλαμβάνουν παράγοντες όπως το φύλο, την ηλικία, τη φυλή, τις ειδικές ανάγκες, την προσωπικότητα και τον τρόπο εργασίας και οι οποίες εμπλουτίζουν τον χώρο εργασίας αλλά και τη λήψη των αποφάσεων.

Βασική αρχή στη διαχείριση της πολυμορφίας είναι ότι, φέρνοντας στην επιφάνεια αυτές τις διαφορές,

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

δημιουργείται ένα παραγωγικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο όλοι αισθάνονται ότι έχουν αξία, ότι τα ταλέντα τους αξιοποιούνται και στο οποίο επιτυγχάνονται καλύτερα οι στόχοι τους οποίους έχει θέσει η επιχείρηση.

Αυτό σημαίνει ότι «οι εργοδότες θα πρέπει να αναζητήσουν όλες τις διαθέσιμες στρατηγικές που θα τους φέρουν το ταλαντούχο εργατικό δυναμικό που θα τους χρειαστεί στα χρόνια που έρχονται. Μία τέτοια στρατηγική είναι «η κατανόηση των δικών τους πρωτίστως πολιτισμικών φίλτρων και η αποδοχή των διαφορών στους ανθρώπους έτσι ώστε να σέβονται και να αποδίδουν αξία στη μοναδικότητα του κάθε ατόμου» (Kennedy & Everest, 1990, σελ. 50).

Οι εταιρείες που έχουν αποδειχθεί ότι προωθούν αποτελεσματικά τη διαχείριση της πολυμορφίας και, πιο συγκεκριμένα, την ένταξη της έννοιας της ισότητας στις επιχειρηματικές τους πρακτικές διακρίνονται από:

- Δέσμευση της ανώτατης διοίκησης (*management commitment*)
- Θεσμοθετημένες πολιτικές και πρακτικές διαχείρισης της ισότητας
- Δημιουργία ενδο-επιχειρησιακών δομών υποστήριξης
- Έμφαση στην εκπαίδευση εργαζομένων και διευθυντικών στελεχών σε θέματα ισότητας
- Ενσωμάτωση της έννοιας της ισότητας σε όλες τις πρακτικές Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού
- Επικοινωνία – ευαισθητοποίηση – συνεχή ενημέρωση

Ένα από τα κυριότερα μέσα για την προώθηση της γυναικείας απασχόλησης θεωρούμε ότι αποτελεί και η γενικότερη έννοια της ευελιξίας της αγοράς εργασίας, με αύξηση των νέων μορφών απασχόλησης, τη μερική απασχόληση, την τηλεεργασία, παράλληλα, με τη δημιουργία παιδικών σταθμών και άλλων δομών και υπηρεσιών για τη μέριμνα των παιδιών και την περαιτέρω ενίσχυση της οικογένειας.

Είναι γεγονός ότι πολλές φορές συγχέουμε τον όρο «διαχείριση πολυμορφίας» με την ανάπτυξη θετικών δράσεων (*affirmative action*) και με την παροχή ίσων ευκαιριών (*equal opportunities*).

Η ανάπτυξη θετικών δράσεων και ειδικότερα, η παροχή ίσων ευκαιριών, συνδέεται με νομικές υποχρεώσεις και συγκεκριμένα αριθμητικά μέτρα και ποσοστώσεις, τις οποίες οφείλει να τηρεί μια επιχείρηση.

Η διαχείριση της πολυμορφίας εστιάζεται στην επιχειρηματική αξία της πολυμορφίας και της διαφορετι-

κότητας και θεωρείται στρατηγική προσέγγιση που συμβάλλει στην εκπλήρωση των στόχων που έχουν τεθεί από την επιχείρηση. Εντάσσεται, δηλαδή, στο πλαίσιο της κοινωνικής ευθύνης της επιχείρησης και έχει στόχο την ανάδειξη της αξίας της διαφορετικότητας, ιδιαίτερα των γυναικών, έτσι ώστε να αποδώσουν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους μέσα στο πλαίσιο μιας εταιρικής κουλτούρας που θα αγκαλιάζει και θα προωθεί την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών.

Στη συνέχεια της ομιλίας του ο κ. Κυριακόπουλος τόνισε ότι ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών πιστεύει και προωθεί την ισότητα της μεταχείρισης και των ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών για λόγους τόσο δίκαιης όσο και οικονομικής αποδοτικότητας. Αναγνωρίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει παίξει σημαντικό ρόλο στην προώθηση των ίσων ευκαιριών στην Ευρώπη, εγκαθιδρύοντας ένα περιεκτικό θεσμικό πλαίσιο και προωθώντας την ανταλλαγή πληροφοριών και καλών πρακτικών σε πολλούς τομείς.

Εξάλλου, ο ΣΕΒ, όντας επικεφαλής στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας EQUAL δύο έργων, (το ένα έχει ήδη ολοκληρωθεί και το άλλο μόλις άρχισε στο πλαίσιο του Β' κύκλου υλοποίησης), στηρίζει την ιδέα της ισότητας μέσω της ευαισθητοποίησης και δραστηριοποίησης των ελληνικών επιχειρήσεων.

Πιο συγκεκριμένα, το πρώτο έργο είχε ως αντικείμενο τη μελέτη για την εξάλειψη των διακρίσεων και των στερεοτύπων στην αγορά εργασίας, ιδιαίτερα για τα τεχνικά επαγγέλματα και τη δημιουργία του ρόλου του Συμβούλου Ισότητας στις επιχειρήσεις, ενώ το δεύτερο έργο, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, έχει στόχο τη δημιουργία ενός καινοτόμου μηχανισμού διευκόλυνσης και υποστήριξης της διαδικασίας ενσωμάτωσης των πολιτικών ισότητας στο εργασιακό περιβάλλον και την εφαρμογή σημαντικών υποδειγματικών δράσεων για την ενσωμάτωση της αρχής των «ίσων ευκαιριών» στις επιχειρήσεις, μέσω των συστημάτων διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού.

Επίσης στο σημείο αυτό, αξίζει να γίνει αναφορά στο πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα Νέων», το οποίο αποτελεί εργαλείο - μοχλό μέσω του οποίου μπορούν να ευαισθητοποιηθούν και να «μπολαστούν» οι νέες γενιές με έννοιες, όπως η επιχειρηματικότητα, η καινοτομία, η ανταγωνιστικότητα αλλά και η ισότητα. Πρόγραμμα το οποίο υλοποίησε πιλοτικά με επιτυχία ο ΣΕΒ σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και το οποίο προσκαλούμε και προκαλούμε το Υπουργείο Παιδείας να το εντάξει στο εκπαιδευτικό του πρόγραμμα.

Σ' αυτό το πεδίο, συνέχισε ο κ. Κυριακόπουλος, είμαστε συνεχώς ανοιχτοί σε καινοτόμες ιδέες και

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

επιδιώκουμε συνεργασίες για εφαρμογή πρακτικών που θα βοηθήσουν την επιχείρηση να προχωρήσει, να επιβιώσει και να αναπτυχθεί σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Η άμεση εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης στον εργασιακό χώρο, μπορεί να ωφελήσει αισθητά μία επιχείρηση, καθώς κάθε είδους διακρίσεις μεταφράζονται άμεσα σε χαμένες ευκαιρίες και σε περιορισμό των δυνατοτήτων ανάπτυξης για την ίδια την επιχείρηση. Αν οι επιχειρήσεις περιορίσουν την υπάρχουσα δεξαμενή άντλησης των αναγκαίων ταλέντων και του ανθρώπινου δυναμικού, δεν θα είναι σε θέση να επωφεληθούν από τις υπάρχουσες ή και μελλοντικές ευκαιρίες ανάπτυξής τους.

Σε κάθε περίπτωση, η διαχείριση της πολυμορφίας αλλά και η εφαρμογή ολοκληρωμένων σχεδίων ισότητας από τις επιχειρήσεις, εντάσσεται στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης τους και, ταυτόχρονα, έχει έμμεσα και μακροπρόθεσμα θετικά αποτελέσματα στην οικονομική ανάπτυξη της επιχείρησης, αλλά και στην προώθηση της κοινωνικής ευημερίας.

Και ας μην ξεχνάμε ότι η επιχείρηση αποτελεί το πρότυπο του κοινωνικού σχηματισμού που μπορεί να παράγει εκσυγχρονισμό και ανταγωνισμό, όχι απλά να τον επικαλείται, αλλά να τον πραγματοποιεί και, μάλιστα, με τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα από οποιονδήποτε άλλον κοινωνικό σχηματισμό.

Κλείνοντας την ομιλία του ο κ. Κυριακόπουλος αναφέρθηκε στο άρθρο 6 από τη Χάρτα Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων του ΣΕΒ, η οποία, ως γνωστό, υιοθετήθηκε από την τελευταία Γενική Συνέλευση του ΣΕΒ, τον Μάιο του 2005, και αποτελεί μία δήλωση αξιών και πολιτικών με τις οποίες αυτόδεσμεύονται οι επιχειρήσεις ως προς τις υποχρεώσεις τους. Στο άρθρο αυτό τονίζονται τα εξής :

«Η επιχείρηση έχει υποχρέωση να συνεισφέρει στη δημιουργία θέσεων εργασίας, να εφαρμόζει ένα αξιοκρατικό σύστημα αξιολόγησης της απόδοσης, των προαγωγών και των αμοιβών, να διασφαλίζει καλές και ασφαλείς συνθήκες εργασίας με ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες για όλους και να σέβεται την ισορροπία μεταξύ εργασιακού χρόνου και προσωπικής ζωής».

■ Στο ίδιο Συνέδριο της Γενικής Γραμματείας Ισότητας εκ μέρους του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών συμμετείχε και η Συντονίστρια του Δικτύου Εργασιακών Σχέσεων και Κοινωνικής Πολιτικής του ΣΕΒ κυρία Ρένα Μπαρδάνη, η οποία μίλησε με θέμα τη Διαχείριση της Πολυμορφίας στις ελληνικές επιχειρήσεις. ♦

Η ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Σημαντικές εξελίξεις συντελούνται στον ενεργειακό χώρο, οι οποίες αν και δεν αφορούν άμεσα την Ελλάδα, αναμένεται να επηρεάσουν την ευρύτερη περιοχή, αναδεικνύοντας σε μεσοπρόθεσμη βάση ευκαιρίες σημαντικές για καταναλωτές, παραγωγούς και διακινητές ενεργειακών προϊόντων. Όσοι δεν κατορθώσουν να προσαρμοστούν στους νέους κανόνες που θα κυριαρχούν στις ελεύθερες και διασυνοριακές συναλλαγές και στον υγιή ανταγωνισμό αφενός μεν μπορεί να αντιμετωπίσουν προβλήματα και σίγουρα δεν θα μπορούν να εκμεταλλευθούν τις νέες ευκαιρίες που θα προκύψουν.

Με την αναφορά αυτή που σηματοδοτεί την επόμενη ημέρα μετά την έναρξη λειτουργίας των απελευθερωμένων ενεργειακών αγορών στη χώρα μας, ο Πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος χαιρέτησε το Συνέδριο που οργάνωσαν το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) και ο Όμιλος ΕΞΠΡΕΣ Καλοφωλιά, υπό την αιγίδα του υπουργείου Ανάπτυξης στις 1 και 2 Δεκεμβρίου στην Αίγλη Ζαππείου και πρόσθεσε ότι ο ΣΕΒ είναι λογικό να ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για τις εξελίξεις αυτές, δεδομένου ότι η ενέργεια κινεί τη βιομηχανία, επηρεάζοντας ταυτόχρονα την απρόσκοπη λειτουργία των μονάδων και το κόστος παραγωγής.

Πρόσθεσε ακόμη ότι ο Σύνδεσμος θεωρεί ότι η απελευθέρωση αγορών που ελέγχονται από το κράτος ή τα κρατικά μονοπώλια – όπως είναι αυτές της ενέργειας – δημιουργούν νέες δυνατότητες για επιχειρηματική δράση, παραγωγή πλούτου και αύξηση της απασχόλησης. Πρέπει όμως η απελευθέρωση να ικανοποιεί και την ποσοτική και την ποιοτική επάρκεια των προσφερόμενων ενεργειακών αγαθών σε συνδυασμό με επίπεδα τιμών που θα υπηρετούν την προστάθεια για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων της μεταποίησης.

Επιδιώκοντας τα παραπάνω, συνέχισε ο κ. Κυριακόπουλος, ο ΣΕΒ μετείχε ενεργά τους τελευταίους μήνες στη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης ενόψει της θεμοθέτησης των απελευθερωμένων ενεργειακών αγορών. Πρόσφατα μάλιστα είχε την ευκαιρία να εκφράσει τις θέσεις του στη Βουλή ως προς την απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρισμού. Ταυτόχρονα συνεχίζει την προσπάθεια για τη μείωση των φορολογικών επιβαρύνσεων στα καύσιμα που καταναλώνει ο δευτερογενής τομέας καθώς και για την υιοθέτηση ευέλικτων τιμολογίων ηλεκτρικού ρεύματος επιδώκνοντας το αμοιβαίο όφελος για ηλεκτροπαραγωγούς και βιομηχανικούς καταναλωτές.

Ακόμη, η ανάγκη για ορθολογική χρήση φυσικών πόρων και πρώτων υλών, η ένταξη του φυσικού αερίου στο ενεργειακό μας ισοζύγιο, η ενθάρρυνση εγκατάστασης νέων μονάδων που βασίζονται σε ΑΠΕ και οι τεχνολογικές βελτιώσεις ως προς τους βαθμούς ενεργειακής απόδοσης επιβάλλουν την αναθεώρηση των επιλογών σε ότι αφορά στην ενεργειακή μας πολιτική και στρατηγική.

Ο ΣΕΒ, κατέληξε ο κ. Κυριακόπουλος, παρακολουθεί με ιδιαίτερη ενδιαφέρον τη σταδιακά προωθούμενη χρήση βιοκαυσίμων ως απόρροια σχετικής πολιτικής της Ε.Ε. Τούτο δε, επειδή τα προϊόντα των ενεργειακών καλλιεργειών, πέρα από τη συνεισφορά τους στη μείωση της συσσώρευσης CO₂ στην ατμόσφαιρα, δημιουργούν προύποθεσεις για νέες επενδύσεις στη βιομηχανία και για μία νέα διέξοδο για μέρος του αγροτικού πληθυσμού της χώρας. ♦

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΗΜΕΙΩΣΕ ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ Ο ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ

Τα αποτελέσματα της έρευνας της Οικονομικής Συγκυρίας που διεξάγει το IOBE στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο και τις Υπηρεσίες

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα διαμορφώθηκε στις 92,1 μονάδες, τιμή ουσιαστικά ανώτερη του Νοεμβρίου (88,7 μονάδες). Ο δείκτης σημείωσε τη μεγαλύτερη άνοδο σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ευρωζώνης αν και παραμένει σε επίπεδα χαμηλότερα του αντίστοιχου Δείκτη Οικονομικού Κλίματος για το σύνολό τις ΕΕ-12. Με βάση τα εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία, σύμφωνα με τη μεθοδολογία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η άνοδος του δείκτη αποδίδεται αρχικά στην ανοδική πορεία του Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό εμπόριο, ενώ ανοδική αν και μικρότερης έντασης είναι η αύξηση του σχετικού δείκτη στη Βιομηχανία. Αντίθετα αρνητική ήταν η συμβολή του Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες, ενώ αμετάβλητος παρέμεινε ο Δείκτης Εμπιστοσύνης των Καταναλωτών.

Αναλυτικότερα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας Οικονομικής Συγκυρίας του Δεκεμβρίου 2005, που διεξάγει το IOBE στο πλαίσιο του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ : Ισχυρότερες προοπτικές ανόδου της παραγωγής

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη **Βιομηχανία** αυξήθηκε στις 98,4 μονάδες έναντι 95,6 μονάδων τον Νοέμβριο. Η τιμή του δείκτη είναι ανώτερη της προέτους και η υψηλότερη του 2005 μαζί με αυτήν του Φεβρουαρίου, όπου ο δείκτης διαμορφώθηκε στα ίδια περίπου επίπεδα. Η άνοδος του δείκτη οφείλεται στις θετικότερες προβλέψεις των επιχειρήσεων για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς μήνες και στην ενδεχόμενη ρευστοποίηση των αποθεμάτων. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τα επίπεδα παραγγελιών δεν φαίνεται να διαφοροποιούνται ουσιαστικά έναντι του Νοεμβρίου.

■ Το 68% των επιχειρήσεων κρίνει ότι οι παραγγελίες προς εκτέλεση είναι σε κανονικά για την εποχή επίπεδα. Εντούτοις, διατηρείται η τάση σταδιακής βελτίωσης των εκτιμήσεων, αν και το ποσοστό αυτών που

κρίνουν ότι είναι χαμηλές, παραμένει υψηλό και ανώτερο του ποσοστού αυτών που δηλώνουν ότι τα επίπεδα παραγγελιών είναι άνω του κανονικού για την εποχή.

■ Οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για την πορεία βασικών μεγεθών είναι ευνοϊκότερες των προηγούμενων μηνών, ενώ καταγράφεται άνοδος του ποσοστού των επιχειρήσεων που προσδοκούν αύξηση της παραγωγής και των πωλήσεων.

■ Βελτιωμένες είναι οι εκτιμήσεις και προβλέψεις των επιχειρήσεων και για την εξαγωγική τους δραστηριότητα. Συγκεκριμένα, παρατηρείται αύξηση του ποσοστού των επιχειρήσεων που κρίνουν ότι οι παραγγελίες εξωτερικού είναι ανώτερες του κανονικού, ενώ τους προσεχείς μήνες το 33% των επιχειρήσεων προβλέπει άνοδο.

■ Το 80% των επιχειρήσεων αναμένει ότι ο αριθμός των απασχολούμενων τους προσεχείς μήνες θα παραμείνει στα τρέχοντα επίπεδα. Εντούτοις, η διαφορά θετικού (αύξηση) – αρνητικού (μείωση) ποσοστού απαντήσεων στο σχετικό ερώτημα παραμένει αρνητική.

■ Οι μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής διατηρούνται περίπου στα επίπεδα του Νοεμβρίου (4,3), είναι όμως χαμηλότεροι από τους 4,7 που είχαν διαμορφωθεί τον Δεκέμβριο του 2004. Παράλληλα, το ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού κινήθηκε και τον μήνα αυτό σε σχετικώς χαμηλά επίπεδα.

Πίνακας 1 : Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία *

	M.O	1998-2004		M.O έτους**			2005					
		98-04	Max	Min	2002	2003	2004	Iούλ.	Σεπτ.	Οκτ.	Νοέμ.	Δεκέμ.
Βιομηχανία (1990=100)	104,4	115,1 Mar-00	94,1 Δεκ-04	104,5	100,9	102,6	90,5	97,0	96,9	95,6	98,4	

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προοπτικές για την παραγωγή, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τη συνολική ζήτηση. * Χωρίς εποχική εξομάλυνση ** Δεν λαμβάνεται υπόψη τιμή για τον Αύγουστο, όταν δεν διεξάγεται Έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας. **Πηγή:** IOBE

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

■ Σε ειδικό ερώτημα που τίθεται στις επιχειρήσεις σχετικά με την ανταγωνιστικότητα τους στη διεθνή και εγχώρια αγορά η πλειονότητα των επιχειρήσεων, σε ποσοστό άνω του 90%, κρίνει ότι παρέμεινε αμετάβλητη.

Στους επιμέρους τομείς της Βιομηχανίας καταγράφονται τον Δεκέμβριο τα εξής:

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στην ομάδα των **Καταναλωτικών Αγαθών** σημείωσε άνοδο στις 101,5 μονάδες έναντι 99 μονάδων τον Νοέμβριο. Η αύξηση του ποσοστού των επιχειρήσεων που προβλέπουν άνοδο της παραγωγής, σε συνδυασμό με την ενδεχόμενη ρευστοποίηση των αποθεμάτων συνέβαλαν θετικά στην άνοδο του δείκτη. Παράλληλα, με βάση τις εκτιμήσεις των επιχειρήσεων οι συνολικές παραγγελίες παραμένουν χαμηλές, τόσο στο σύνολο τους όσο και οι παραγγελίες εξωτερικού, αν και στις τελευταίες παρατηρείται τάση βελτίωσης. Ευνοϊκότερες έναντι του Νοεμβρίου χαρακτηρίζονται οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για την εξέλιξη των εξαγωγών τους προσεχείς μήνες, ενώ η πλειονότητα των ερωτηθέντων προβλέπει ότι ο αριθμός των απασχολούμενων θα παραμείνει αμετάβλητος. Οι μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής κυμαίνονται σε επίπεδα οριακά ανώτερα του Νοεμβρίου φτάνοντας τους 4,8 έναντι 4,7 μήνες, ενώ το ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού παραμένει στα ίδια περίπου επίπεδα στο 73,4%.

Άνοδος του Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών σημειώθηκε στα **Κεφαλαιουχικά Αγαθά**. Ο δείκτης αυξήθηκε στις 89 μονάδες έναντι 83,2 μονάδων τον Νοέμβριο. Η άνοδος του δείκτη οφείλεται αρχικά στην ενδεχόμενη ρευστοποίηση των αποθεμάτων και δευτερευόντως στις

θετικότερες εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τα επίπεδα των συνολικών παραγγελιών, τα οποία πάντως κρίνονται ακόμη χαμηλά. Οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για την πορεία της παραγωγής τούς προσεχείς μήνες δεν διαφοροποιούνται ουσιαστικά έναντι του Νοεμβρίου, παραμένοντας μετριοπαθείς, ενώ συγκρατημένες είναι και οι προβλέψεις για την πορεία των πωλήσεων. Αντίθετα ιδιαίτερα θετικές είναι οι προσδοκίες για την εξέλιξη των εξαγωγών, καθώς το 57% αναμένει άνοδο. Τέλος το ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού και οι μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής περιορίζονται σε 70,8% και 5,2, επίπεδα κατώτερα του Νοεμβρίου αλλά και της αρχής του έτους.

Θετικό επιχειρηματικό κλίμα καταγράφεται και στα **Ενδιάμεσα Αγαθά**. Ο σχετικός δείκτης αυξάνεται στις 99 μονάδες εξαιτίας θετικότερων προβλέψεων για την πορεία της παραγωγής τούς προσεχείς μήνες. Το 75% των επιχειρήσεων κρίνει ότι τα αποθέματα είναι κανονικά για την εποχή. Το επίπεδο των συνολικών παραγγελιών χαρακτηρίζεται κανονικό για την εποχή από την πλειονότητα των επιχειρήσεων, ενώ το 20% θεωρεί ότι είναι κατώτερο του κανονικού, ποσοστό αμετάβλητο σε σχέση με τον Νοέμβριο, και μόλις το 9% κρίνει ότι είναι ανώτερο. Ευνοϊκότερες έναντι του προηγούμενου μήνα είναι οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις και τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες, καθώς ενισχύεται το ποσοστό αυτών που αναμένουν άνοδο. Αντίθετα, συγκρατημένες είναι οι εκτιμήσεις για το ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού και τους μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής που περιορίζονται σε 73,2 και 3,5 μήνες αντίστοιχα (Νοέμβριος 2005: 74,4% και 3,6%).

2. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ : Ανακοπή της βελτίωσης των τελευταίων μηνών

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Κατασκευές**, ύστερα από μια περίοδο ανοδικής πορείας τους τελευταίους 3-4 μήνες, τον Δεκέμβριο περιορίζεται στις 78,8 μονάδες έναντι 81,7 μονάδων τον Νοέμβριο.

Θα πρέπει ωστόσο να σημειωθεί, ότι σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την επίδραση της εποχικότητας, ένα μεγάλο μέρος της παρατηρούμενης υποχώρησης συνδέεται με εποχικούς παράγοντες. Η καταγραφόμενη πάντως πτώση του δείκτη τον Δεκέμ-

βριο οφείλεται αποκλειστικά στις δυσμενέστερες εκτιμήσεις για το επίπεδο του προγράμματος εργασιών, το οποίο χαρακτηρίζεται χαμηλό από την πλειονότητα των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έρευνα.

Αντίθετα, οριακά βελτιωμένες είναι οι προβλέψεις για την απασχόληση, αν και το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση του αριθμού των εργαζομένων παραμένει υψηλό. Τέλος οι μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής δεν μεταβάλλονται ουσιαστικά και διαμορ-

Πίνακας 2 : Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές *

	M.O	1998-2004		M.O έτους **			2005					
		98-04	Max	Min	2002	2003	2004	Iούλ.	Σεπτ	Okt.	Noέμ.	Δεκέμ.
Κατασκευές (1990=100)	128,3	164,2	59,6	131,6	132,7	96,1	65,7	69,3	75,4	81,7	78,8	Map-00 Δεκ-04

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση. * Χωρίς εποχική εξομάλυνση ** Δεν λαμβάνεται υπόψη τιμή για τον Αύγουστο, όταν δεν διεξάγεται Έρευνα Οικονομικής Συγκύριας. Πηγή: IOBE

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

φώνονται σε 12,5, έναντι 12,3 μηνών τον Νοέμβριο.

Σε ερώτημα σχετικό με τους παράγοντες που παρεμποδίζουν την ομαλή διεξαγωγή της κατασκευαστικής δραστηριότητας επισημαίνεται ότι: α) τα βασικότερα εμπόδια εντάσσονται στην κατηγορία «λοιποί παράγοντες» όπου περιλαμβάνονται λόγοι που σχετίζονται με το θεσμικό και γραφειοκρατικό πλαίσιο λειτουργίας των

επιχειρήσεων, β) με βάση τη σειρά συχνότητας απαντήσεων στη δεύτερη θέση κατατάσσεται η χαμηλή ζήτηση, γ) σχεδόν αμετάβλητο παραμένει το ποσοστό των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν εμπόδια λόγω ανεπάρκειας χρηματοδότησης, παράγων που κατατάσσεται στην τρίτη θέση, και τέλος, δ) περιορίζεται το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν αντιμετωπίζουν προσκόμματα.

3. ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ : Αύξηση των πωλήσεων, θελτίωση του κλίματος

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στον τομέα του **Λιανικού Εμπορίου** παρουσίασε τον Δεκέμβριο άνοδο στις 108,8 μονάδες έναντι 103,6 μονάδων τον Νοέμβριο. Η άνοδος του δείκτη οφείλεται στις θετικότερες εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις το τρίμηνο που έληξε, τάση που αναμένεται να διατηρηθεί και στο μέλλον, καθώς το 45% προβλέπει άνοδο τους προσεχείς μήνες. Παράλληλα, η πλειονότητα των επιχειρήσεων κρίνει ότι τα αποθέματα κυμαίνονται σε κανονικά για την εποχή επίπεδα. Ποσοστό άνω του 50% των επιχειρήσεων

προβλέπει σταθερότητα του επιπέδου παραγγελιών προς τους προμηθευτές, ενώ ταυτόχρονα αυξάνεται το ποσοστό αυτών που διατυπώνουν προσδοκίες ανόδου. Ευνοϊκότερες χαρακτηρίζονται οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για την εξέλιξη της απασχόλησης το προσεχές τρίμηνο, καθώς περιορίζεται ιδιαίτερα σε 5% το ποσοστό των επιχειρήσεων που κατά το προηγούμενο διμήνιο προέβλεπαν μείωση του αριθμού των εργαζομένων. Η πλειονότητα (66%) των επιχειρήσεων προβλέπει σταθερότητα και το 29% άνοδο της απασχόλησης.

Πίνακας 3 : Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο *

	M.O	1998-2004		M.O έτους **			2005					
		98-04	Max	Min	2002	2003	2004	Ιούλ.	Σεπτ	Οκτ.	Νοέμ.	Δεκέμ.
Λιανικό Εμπόριο (1990=100)	107,7	122,3 Νοέ-03	94,7 Δεκ-01		101,6	110,5	113,9	98,1	105,7	106,4	103,6	108,8

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και το ύψος των αποθεμάτων. * Χωρίς εποχική εξομάλυνση. ** Δεν λαμβάνεται υπόψη τιμή για τον Αύγουστο, όταν δεν διεξάγεται Έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας. Πηγή: IOBE

4. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Χειροτέρευση των εκτιμήσεων, συγκρατημένες προσδοκίες

Τον Δεκέμβριο ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** μειώθηκε στις 93,2 μονάδες, έναντι 96,8 μονάδων τον Νοέμβριο. Οι συγκρατημένες εκτιμήσεις για την τρέχουσα εξέλιξη της ζήτησης, καθώς και η μετριοπαθέστερη στάση των επιχειρήσεων για την κατάσταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας το τελευταίο τρίμηνο συνέβαλαν αρνητικά στη διαμόρφωση

του δείκτη. Παράλληλα η πλειονότητα των επιχειρήσεων αναμένει σταθερότητα της ζήτησης υπηρεσιών το προσεχές τρίμηνο. Σε θέματα απασχόλησης, η πλειονότητα των επιχειρήσεων θεωρεί ότι ο αριθμός των εργαζομένων παρέμεινε αμετάβλητος το τελευταίο τρίμηνο, τάση η οποία αναμένεται να διατηρηθεί τους προσεχείς μήνες.

Πίνακας 4 : Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες *

	M.O	1998-2004		M.O έτους **			2005					
		98-04	Max	Min	2002	2003	2004	Ιούλ.	Σεπτ	Οκτ.	Νοέμ.	Δεκέμ.
Λιανικό Εμπόριο (1990=100)	92,8	131,1 3-00	63,6 Ιαν-02		78,2	84,0	95,5	94,7	94,4	96,9	96,8	93,2

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και προβλέψεις για τη ζήτηση. * Χωρίς εποχική εξομάλυνση. ** Δεν λαμβάνεται υπόψη τιμή για τον Αύγουστο, όταν δεν διεξάγεται Έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας. Πηγή: IOBE

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ 50+ ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Χαιρετισμός του προέδρου του ΣΕΒ κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλου στην εκδήλωση που διοργάνωσε το Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στην Αθήνα

ΟΣΕΒ στηρίζει τον κοινωνικό ρόλο των επιχειρήσεων και προβάλλει τη σημαντική συνεισφορά των μελών του στο κοινωνικό σύνολο. Ενθαρρύνει όλα τα μέλη του να συμπεριλάβουν στην εταιρική τους στρατηγική θέματα που άπτονται της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, να υιοθετήσουν κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης και να ευαισθητοποιηθούν στα θέματα της αειφόρου / βιώσιμης ανάπτυξης. Ως κοινωνικοί εταίροι αποθέλεουμε εξ ορισμού στην κοινωνικά υπεύθυνη οικονομική ανάπτυξη η οποία οδηγεί στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου όλων μας. Δηλαδή επιδιώκουμε τον συνδυασμό της οικονομικής βιωσιμότητας με την κοινωνική ευθύνη. Αυτό έχει εξασφαλιστεί κυρίως μέσω του διαλόγου και με τη συμμετοχική διαδικασία που θεσμοθετήθηκε με την ΟΚΕ (Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή).

Τα παραπάνω τόνισε ο Πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος στην εκδήλωση που οργάνωσε το Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στις 15 Νοεμβρίου 2005 και πρόσθεσε ότι οι διαδικασίες του διαλόγου αυτού μπορούν να αποτελέσουν πρότυπα για άλλους θεσμικούς φορείς, οργανώσεις, σωματεία και συνεταιρισμούς και, γιατί όχι, για τις ίδιες τις επιχειρήσεις.

Η ανταγωνιστικότητα στη σύγχρονη κοινωνία, συνέχισε ο κ. Κυριακόπουλος, δεν είναι μονοδιάστατο θέμα της επιχειρησης, αλλά εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό και από το ευρύτερο περιβάλλον μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται και αναπτύσσεται.

Χρειάζεται μία οργανωμένη και συνειδητή προσπάθεια για να υιοθετηθεί ένα πρότυπο αξιών επιχειρηματικής ηθικής και κουλτούρας, οι οποίες θα διαπερνούν το σύνολο των διοικητικών μηχανισμών αλλά και το σύνολο των επιχειρηματικών δράσεων.

Οι επιχειρήσεις δεν λειτουργούν αυτόνομα και ανεξάρτητα από το υπόλοιπο μέρος της κοινωνίας. Όπως όλοι οι πολίτες της χώρας μας, έχουν και οι επιχειρήσεις δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Αυτήν ακριβώς την οριθέτηση επιδιώκουμε να πετύχουμε με τη «**Χάρτα Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων των Επιχειρήσεων**», την οποία, ως γνωστόν ιυθέτησε ο ΣΕΒ στη Γενική του Συνέλευση τον Μάιο του 2005.

Η Χάρτα αποδεικνύει τη βούληση για αυτοδέσμευση των επιχειρήσεων, ενώ είναι μία

έμπρακτη απόδειξη των επιχειρήσεων που την υιοθετούν, ότι κάνουν πράξη όλα όσα ισχυρίζονται και πρεσβεύουν, και, παράλληλα, διεκδικούν αυτά που τους ανήκουν, σεβόμενες πάντα το φυσικό αλλά και κοινωνικό περιβάλλον.

Η ανταγωνιστικότητα και η κοινωνική συνοχή δεν είναι έννοιες ανεξάρτητες ούτε αλληλοσυγκρουόμενες.

Αντίθετα, οι επιχειρήσεις, παράλληλα με την οικονομική ευημερία, οφείλουν να επιδιώκουν την υιοθέτηση και εμπέδωση μιας εταιρικής κουλτούρας, εμπλουτισμένης με ηθικά και κοινωνικά υπεύθυνα στοιχεία, η οποία θα συνδιάζει τις επιχειρηματικές ανάγκες με τις ανάγκες των εργαζομένων και του γύρω περιβάλλοντος και θα εξασφαλίζει, με αυτόν τον τρόπο, συγκριτικό πλεονέκτημα για την επιχείρηση.

Σε αυτήν την πρόκληση, όπως είπε ο κ. Κυριακόπουλος, οφείλει ο επιχειρηματικός κόσμος να ανταποκριθεί και να πρωτοπορήσει, ανταποκρινόμενος ακριβώς στον σημαντικό ρόλο που του έχει επιφυλάξει η σύγχρονη κοινωνία, πρωθώντας την αλλαγή νοοτροπίας που θεωρούμε απαραίτητη.

Τέλος, ο κ. Κυριακόπουλος συνεχάρη όλους όσους εργάσθηκαν στο Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και ιδιαίτερα για την πραγματοποίηση ειδικής έκδοσης, στην οποία, όπως είπε, παρουσιάζεται και προβάλλεται ένα μόνο μέρος του πολύ σημαντικού κοινωνικού ρόλου των ελληνικών επιχειρήσεων. ♦

Ανοικτό Φόρουμ (05)

για την ανταγωνιστικότητα
και την ανάπτυξη

Μια πρωτοβουλία του ΣΕΒ

ΤΟ «ΑΝΟΙΚΤΟ ΦΟΡΟΥΜ» ΤΟΥ ΣΕΒ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Με πρωτοφανή συμμετοχή άνοιξε στις 5 Δεκεμβρίου 2005 ο δημόσιος διάλογος για την Ανταγωνιστικότητα και την Ανάπτυξη, ο οποίος εγκαινιάσθηκε με το «Ανοικτό Φόρουμ» που οργανώθηκε με πρωτοβουλία του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών στο Χίλτον

Με βασικό μήνυμα ότι «η Ανταγωνιστικότητα είναι υπόθεση όλων μας» πραγματοποιήθηκε στις 5 και 6 Δεκεμβρίου 2005 «Ανοικτό Φόρουμ» που διοργάνωσε ο ΣΕΒ με επιδιωκόμενο στόχο, μέσω της ευρείας συμμετοχής και της γόνιμης παράθεσης θέσεων και απόψεων των κοινωνικών ομάδων, φορέων και ενεργών πολιτών, να παραχθούν πρακτικές προτάσεις προς την κοινωνία και την πολιτεία για την ενίσχυση της ελληνικής ανταγωνιστικότητας και κυρίως να αναδειχθεί το γεγονός ότι η ανταγωνιστικότητα μάς συμφέρει όλους. Το πρόγραμμα του «Ανοικτού Φόρουμ» περιελάμβανε δύο ημέρες εργασιών. Κατά την πρώτη ημέρα διεξήχθησαν οκτώ παράλληλες συνεδριάσεις, οι οποίες κάλυψαν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, όπως: Οικονομία, Αγορές & Ανταγωνισμός, Επιχειρηματικότητα, Απασχόληση και Εργασία, Δημόσια Διοίκηση - Νόμοι, Ανταγωνιστικότητα και Περιβάλλον, Κοινωνία της Γνώσης και τέλος: Γιατί δεν γίνονται οι Άλλαγές. Χαιρετισμό εξάλλου στο «Ανοικτό Φόρουμ» απήγινε το μεσημέρι της πρώτης ημέρας ο Πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος, ενώ ακολούθησε ομιλία της κυρίας Vivian Reding, Επιτρόπου της Ε.Ε. για θέματα της Κοινωνίας της Πληροφορίας και των Μέσων Ενημέρωσης. Κατά τη δεύτερη ημέρα των εργασιών του «Ανοικτού Φόρουμ» παρουσιάσθηκαν τα συμπεράσματα των Ομάδων Εργασίας από τους προέδρους τους, καθώς και τα αποτελέσματα Πανελλήνιας Έρευνας Κοινού για την Ανταγωνιστικότητα, την οποία διενήργησε η εταιρεία MRB HELLAS για λογαριασμό του «Ανοικτού Φόρουμ». Οι εργασίες της εκδήλωσης αυτής συμπληρώθηκαν με συζητήσεις που διεξήχθησαν σε τέσσερα διαφορετικά πάνελ με τους εκπροσώπους 1) των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, 2) της Συνδικαλιστικής Ηγεσίας, 3) της Επιχειρηματικής Ηγεσίας και 4) με εκπροσώπους της Πολιτικής Ηγεσίας. Τέλος η εκδήλωση έκλεισε με ομιλία του Προέδρου του «Ανοικτού Φόρουμ» κ. Δημήτρη Δασκαλόπουλου με θέμα : «Η πρόκληση του σήμερα για το αύριο».

Οι εργασίες του «Ανοικτού Φόρουμ»

Αναλυτικότερα οι εργασίες του «Ανοικτού Φόρουμ» του ΣΕΒ άρχισαν το πρώιμο της 5ης Δεκεμβρίου 2005 με τις παράλληλες συνεδριάσεις οκτώ ομάδων εργασίας, οι οποίες ασχολήθηκαν με τα παρακάτω αντικείμενα:

I) Για να πάει πιο γρήγορα το τρένο, με εισηγητή τον κ. Γκίκα Χαρδούβελη, Οικονομικό Σύμβουλο της EFG Eurobank Group,

II) Αγορές και Ανταγωνισμός: Ευκαιρίες για όλους, με εισηγητή τον κ. Βασίλη Πατσουράτη, Αντιπρόεδρο της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων ΕΣΑΑ του υπουργείου Ανάπτυξης,

III) Επιχειρηματικότητα: πρωτοβουλία, γνώση και περιβάλλον, με εισηγητή τον κ. Σταύρο Ιωαννίδη, Αναπληρωτή καθηγητή του Παντείου Πανεπιστημίου,

IV) Απασχόληση και Εργασία: καλύτερες και περισσότερες θέσεις εργασίας, με εισηγητή τον κ. Τάκη Πολίτη, Επιστημονικό Διευθυντή του IOBE,

V) Δημόσια Διοίκηση - Νόμοι: Να αλλάξουμε τους μηχανισμούς της υποανάπτυξης, με εισηγητή τον κ. Χρήστο Χατζημανούήλ, Πρόεδρο της Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε.

VI) Ανταγωνιστικότητα και Περιβάλλον: Ανάπτυξη με σεβασμό, με εισηγητή τον κ. Κώστα Καρρά, Πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρείας για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς,

VII) Κοινωνία και Γνώση : Διασφαλίζοντας το μέλλον, με εισηγητή τον κ. Αλκιβιάδη Παγιατάκη, Καθηγητή και Πρόεδρο του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας,

VIII) Γιατί δεν γίνονται οι αλλαγές, με εισηγητή τον κ. Θεόδωρο Πελαγίδη, Καθηγητή του Πανεπιστημίου Πειραιά.

Χαιρετισμός του Προέδρου ΣΕΒ

Χαιρετισμό απηγύθυνε και επίσημα στο «Ανοικτό Φόρουμ» ο Πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος, με το οποίο, όπως τόνισε, εγκαινιάζεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα ένας διαρκής, ανοικτός διάλογος μεταξύ κοινωνικών ομάδων, φορέων και ενεργών πολιτών, με στόχο να προκύψουν γόνιμες και πρακτικές προτάσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στην Ελλάδα.

Είμαστε εδώ, τόνισε ο κ. Κυριακόπουλος, για να ακούσουμε, να διαφωνήσουμε, αλλά και να καταγράψουμε, ίσως για πρώτη φορά δημόσια, τα σημεία στα οποία συμφωνούμε, τα οποία είναι περισσότερα από όσα καταρχήν νομίζουμε.

Κυρίως, είμαστε εδώ, συνέχισε ο κ. Κυριακόπουλος, για να καταλήξουμε σε συγκεκριμένες, χειροπιαστές προτάσεις που θα βελτιώσουν την καθημερινή μας ζωή. Δεν επιδιώκουμε να αναπαράγουμε, από καθέδρας, έννοιες και διαπιστώσεις. Αναλύσεις για την ανταγωνιστικότητα έχουμε, πολλές και ορθές. Και με χαρά παρατήρησα ότι το «πείραμα» πετυχαίνει: οι πρωινές συζητήσεις ήταν ζωντανές και ουσιαστικές, με ενδιαφέροντα συμπεράσματα που ανυπομονών να διαβάσω.

Αυτό ακριβώς θέλουμε να κάνουμε σήμερα εδώ. Να «βγάλουμε» την ανταγωνιστικότητα από το εργαστήριο και να την «τοποθετήσουμε» στην κανονική της θέση. Δηλαδή μέσα στα σπίτια μας, στις δουλειές μας, στα σχολεία και τα Πανεπιστήμια μας.

Και εκεί θα δούμε με ποιο τρόπο, η έλλειψή της, μας επηρεάζει.

Γιατί η έλλειψη ανταγωνιστικότητας είναι αυτό που εμποδίζει τον μικρομεσαίο επιχειρηματία να ανασάνει. Είναι αυτό που περιορίζει τις δημιουργικές δυνάμεις των νέων μας. Είναι αυτό που διώχνει τους καλύτερους μακριά. Είναι αυτό που παγιδεύει την πατρίδα μας στον φαύλο κύκλο της στασιμότητας.

Στη συνέχεια της ομιλίας του ο κ. Κυριακόπουλος τόνισε τα εξής: Απώτερος στόχος μας είναι, πρώτον, να προτρέψουμε την πολιτική ηγεσία και την κοινωνία να συνειδητοποιήσουν ότι οι όροι και οι απαιτήσεις για την πρόοδο είναι διαφορετικοί σήμερα από ό,τι στο παρελθόν. Και, δεύτερον, να προτείνουμε τρόπους να κάνουμε βήματα μπροστά, ως οικονομία, ως έθνος και ως πολίτες.

Είναι λυπηρό και προσβλητικό για όλους μας να βλέπουμε τη χώρα μας, στις εκθέσεις διεθνών και εθνικών οργανισμών, όχι μόνο να κατατάσσεται χαμηλά, αλλά να χάνει διαρκώς έδαφος, σε μια σειρά από δείκτες ανάπτυξης και ποιότητας ζωής.

Η ελληνική οικονομία εντάσσεται σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, το οποίο μεταβάλλεται γρήγορα. Δεν μας περιμένει. Αναπτύσσει συνεχώς νέα δυναμική και εμείς μένουμε, μοιραίοι και άβουλοι, να αναρωτιόμαστε «τί έφταιξε πάλι».

Ο κόσμος σκέφτεται: Αν κάθε λιτότητα είναι μάταιη, γιατί να πειθαρχήσουμε; Αν οι θυσίες των τελευταίων χρόνων, παρά τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, δεν έφεραν αποτέλεσμα, τότε τί νόημα έχει η προσπάθεια; Το κοινωνικό κλίμα επηρεάζει το οικονομικό, η απογοήτευση κυριαρχεί, το αδιέξοδο μεγαλώνει.

Το «Ανοικτό Φόρουμ» είναι ένας φορέας ανατροπής αυτής της σκληρής πραγματικότητας. Είναι μια φωνή λογικής και αισιοδοξίας.

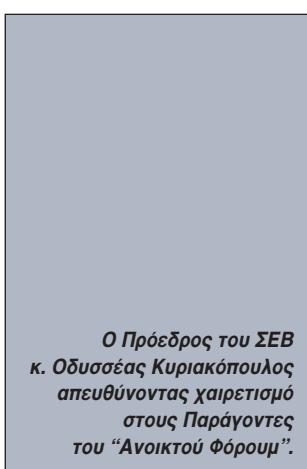
Από αυτό εδώ το Φόρουμ διακηρύσσουμε ότι δεν θα υποταχθούμε στη μοιρολατρία.

Από εδώ, σήμερα, καλούμε τους πολίτες να απαπύξουν έναν νέο, εθνικό εγωισμό.

Γιατί να συνηθίζουμε την Ελλάδα στο τέλος της κάθε λίστας; Γιατί να είμαστε οι τελευταίοι των 15, και αργότερα των 20, και αργότερα των 25;

Όχι. Αξίζουμε κάτι καλύτερο. Θα βρούμε την πηγή του προβλήματος και θα το λύσουμε. Θα βρούμε τη ρίζα του κακού, θα κάνουμε τις αναγκαίες αλλαγές και θα επιδιώξουμε γρήγορα, σημαντικές βελτιώσεις.

Αναγνωρίζουμε ότι η ευθύνη για τη συνεχή βελτίωση της ανταγωνιστικότητας ανήκει πρώτα στις επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις έχουν καθήκον να παρακολουθούν τις εξελίξεις από κοντά, να προσαρμόζουν την προσφορά τους στη μεταβαλλόμενη ζήτηση, να

καινοτομούν και να κατακτούν προβάδισμα στις αγορές, προβάδισμα το οποίο φυσικά να διατηρούν σε βάθος χρόνου.

Η επιτυχία τους διασφαλίζεται από την ικανότητα και την ταχύτητα με την οποία προσαρμόζονται στις συνεχείς αλλαγές του περιβάλλοντος. Υπό ποιες προϋποθέσεις, όμως, οι επιχειρήσεις, μπορούν να τα καταφέρουν;

Υπό δύο προϋποθέσεις:

'Όταν λειτουργούν σε καλά δομημένες και αποτελεσματικά ρυθμιζόμενες αγορές, και

όταν δρουν σε κοινωνίες που συμφωνούν και συναινούν σε συγκεκριμένους όρους του κοινωνικού συμβολαίου.

Σ' αυτό το μεταίχμιο βρίσκεται τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα. Ο κόσμος αλλάζει ριζικά, η τεχνολογία εξελίσσεται ταχύτατα, ενώ η δική μας οικονομία και κοινωνία πορεύεται αμήχανα ή αλλάζει με πολύ βραδύτερους ρυθμούς.

Πιστεύουμε ότι μπορούμε να λύσουμε τα προβλήματά μας με τις συνταγές του παρελθόντος. Αρνούμαστε να «ξεβολευτούμε», ενώ, την ίδια στιγμή, φροντίζουμε να απολαμβάνουμε τα εισαγόμενα αγαθά μας με τα καταναλωτικά μας δάνεια.

'Όλοι αυτοί οι προβληματισμοί είναι στο επίκεντρο των συζητήσεων που θα διεξαχθούν σήμερα και αύριο στο «Ανοικτό Φόρουμ».

Σήμερα εγκαινιάζουμε και μια μορφή επικοινωνίας στην οποία δεν είμαστε συνηθισμένοι, ούτε ως κοινωνικοί φορείς, ούτε ως πολίτες. 'Όπως καλά γνωρίζετε, ως κοινωνικοί φορείς, συνδιαλεγόμαστε με δύο τρόπους: ιδιωτικώς και δημοσίως. Ιδιωτικώς συνήθως συμφωνούμε σε πολλά. Άλλα, κανείς δεν το ξέρει και κανείς δεν το παραδέχεται έξω.

Δημοσίως βρισκόμαστε, πιο συχνά, στα τηλεοπτικά παράθυρα. Εκεί, όχι μόνο δεν συμφωνούμε, ούτε καν συζητούμε. Με τη μορφή που έχει πάρει σήμερα ο

τηλεοπτικός δημόσιος διάλογος, δεν υπάρχει δυνατότητα ψύχραιμης και ορθολογικής ανταλλαγής επιχειρημάτων.

Το «Ανοικτό Φόρουμ» είναι ένα νέο μέσο που μας δίνει τη σπάνια ευκαιρία να συζητήσουμε δημόσια, αλλά σοβαρά και τεκμηριωμένα, χωρίς κραυγές και φθηνούς εντυπωσιασμούς.

Ο θεσμός αυτός ξεκίνησε με πρωτοβουλία του ΣΕΒ και με σκοπό να αγκαλιάσει όσο το δυνατόν περισσότερους. Απευθύναμε, λοιπόν, μια πρόσκληση συμμετοχής σε όλους, με την πεποιθηση ότι ο διάλογος και η συνεννόηση θα αποτελέσουν το κλειδί για την εξεύρεση ουσιαστικών και αποτελεσματικών λύσεων.

Ευχαριστώ όσους ανταποκρίθηκαν σε αυτή την πρωτοποριακή πρωτοβουλία του ΣΕΒ απ' όπου κι αν προέρχονται:

Από τη ΓΣΕΕ, από την ΑΔΕΔΥ, από τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών, από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, από το ΕΒΕΑ, τη ΓΣΕΒΕ, από το Εργατικό Κέντρο Αθηνών, την ΚΕΔΚΕ, την Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου, από την ΠΑΣΕΓΕΣ, τη Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας, τον Σύνδεσμο Ελλήνων Μεσιτών Ασφαλίσεων, από τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος, τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Θεσσαλίας & Κεντρικής Ελλάδος, τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Μεσιτών Ασφαλίσεων, από τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος, τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Αττικής και Πειραιώς, τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Βοιωτίας, από το WWF Ελλάς, την Greenpeace, τη Διεθνή Διαφάνεια, το ΙΣΤΑΜΕ, την Ένωση Πολιτών για την Παρέμβαση, την Ομοσπονδία Εθελοντικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων Ελλάδος, την Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλ-

Ο Πρόεδρος
της Κεντρικής Επιτροπής
του "Ανοικτού Φόρουμ" και
Αντιπρόεδρος του ΣΕΒ
κ. Δημήτρης Δασκαλόπουλος
απευθύνοντας χαιρετισμό
στους συμμετέχοντες
στην εκδήλωση.

λοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο, το Πανεπιστήμιο Πειραιά, το London School of Economics, το ALBA, την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, την Ελληνική Εταιρεία Διοικήσεως Επιχειρήσεων, από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, το Ινστιτούτο Τεχνολογίας και Έρευνας, την Τράπεζα της Ελλάδος, τον ΟΑΕΔ, τον ΟΠΕ, και πολλές ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους δικούς

μας ανθρώπους που εργάστηκαν για να γίνει πράξη αυτή η «μεγάλη ιδέα». Δεν θέλω να ακουστεί αλαζονικό, αλλά, αυτές τις δύο ημέρες, θα κάνουμε πράξη την κοινωνία των πολιτών. Γιατί, τα μέλη και οι προσκεκλημένοι του «Ανοικτού Φόρουμ», αποτελούμε τα πιο δυναμικά και προοδευτικά στοιχεία της ελληνικής κοινωνίας, τους φορείς άποψης και κοινωνικής επιρροής.

Αν ήμουν πολιτικός, θα σας έλεγα ότι σήμερα κάνουμε ένα «άνοιγμα στην κοινωνία». Άλλα, με όσο λιγότερα cliché ξεκινάμε, τόσο καλύτερη δουλειά θα κάνουμε.

Σας ευχαριστώ.

Η δεύτερη ημέρα των εργασιών του «Ανοικτού Φόρουμ» για την Ανταγωνιστικότητα και την Ανάπτυξη, που οργανώθηκε με την πρωτοβουλία του ΣΕΒ, άρχισε με τους χαιρετισμούς που απήγουναν στους συντελεστές της εκδήλωσης αυτής ο κ. Δημήτρης Δασκαλόπουλος, Πρόεδρος της Κεντρικής Επιτροπής του «Ανοικτού Φόρουμ» και Αντιπρόεδρος του ΣΕΒ, καθώς και ο κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος, Πρόεδρος του ΣΕΒ. Ακολούθησε η παρουσίαση των συμπερασμάτων από τους Πρόεδρους των οκτώ ομάδων εργασίας που ασχολήθηκαν σε παράλληλες συνεδριάσεις με συγκεκριμένο κάθε μία αντικείμενο. Τα συμπεράσματα αυτά θα κυκλοφορήσουν σύντομα σε ειδική έκδοση του ΣΕΒ για το «Ανοικτό Φόρουμ». Σε μια πρώτη μορφή παρουσιάζονται ήδη στο site : www.anoiktoforum.gr Στη συνέχεια ο Πρόεδρος της MRB HELLAS κ. Δημήτρης Μαύρος παρουσίασε τα αποτελέσματα της Πανελλήνιας Έρευνας Κοινού για την Ανταγωνιστικότητα. Οι εργασίες του «Ανοικτού Φόρουμ» συνεχίσθηκαν με ομιλία του κ. Νίκου Αναλυτή, Πρόεδρου της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (ΟΚΕ) με θέμα «Η ώρα της συναίνεσης» και ακολούθησαν συζητήσεις σε τέσσερα ζεχωριστά πάνελ με εκπροσώπους των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, της Συνδικαλιστικής Ηγεσίας, των Επιχειρηματιών και της Πολιτικής Ηγεσίας. Τέλος οι εργασίες του «Ανοικτού Φόρουμ» ολοκληρώθηκαν με ομιλία του Αντιπροέδρου του ΣΕΒ κ. Δημήτρη Δασκαλόπουλου με θέμα «Η πρόκληση του σήμερα για το αύριο».

Χαιρετισμός του κ. Δημήτρη Δασκαλόπουλου

Απευθύνοντας χαιρετισμό προς το «Ανοικτό Φόρουμ» ο Αντιπρόεδρος του ΣΕΒ κ. Δημήτρης Δασκαλόπουλος τόνισε μεταξύ άλλων τα εξής :

«Το 2005 είδε την Ευρωπαϊκή Ένωση να δίνει προτεραιότητα στον στόχο της αύξησης της ανταγωνιστικότητας – αναγνωρίζοντας ότι, διαφορετικά, η ευρωπαϊκή οικονομία θα παραμείνει ουσιαστικά τελματωμένη, όπως και ότι κινδυνεύουν τα θεμέλια του κράτους προνοιας και ευρύτερα του ευρωπαϊκού μοντέλου ανάπτυξης. Μέσα στο πλαίσιο αυτό, το 2005 προκηρύχθηκε από την ελληνική κυβέρνηση ως «Έτος Ανταγωνιστικότητας».

Η αίσθηση του επείγοντος είναι φανερή. Σας υποβάλλω την πρόταση ότι αν η Ευρώπη επείγεται, εμείς στην Ελλάδα θα πρέπει να επειγόμαστε πολύ πιο πολύ. Διότι, σύμφωνα με όλους τους δείκτες, όλων των μελετών, η απόσταση που μας χωρίζει από την πλειοψηφία της Ευρώπης των 15 είναι μεγάλη, ενώ βαριά είναι η ανάσα στην πλάτη μας των νέων μελών που μας πλησιάζουν με γοργούς ρυθμούς – μερικά μας ξεπερνούν ήδη.

Η επίτευξη του στόχου αυτού δεν είναι εύκολη.

Πριν από 5 χρόνια, η Ε.Ε. είχε και πάλι χαρακτηρίσει την ανταγωνιστικότητα ως μία από τις βασικές προτεραιότητές της. Το γεγονός ότι, φέτος, υποχρεώθηκε να διαπιστώσει την αποτυχία της τελευταίας πενταετίας και ότι χρειάστηκε να ενεργοποιήσει ξανά την προσπάθεια για την περίφημη Ατζέντα της Λισαβόνας, θέτοντας συγκεκριμένους και μετρήσιμους στόχους και απαιτώντας συγκεκριμένες κυβερνητικές δεσμεύσεις απ' όλα τα κράτη - μέλη, δείχνει ότι τα πράγματα δεν είναι εύκολα και απλά.

Ο ΣΕΒ ανέλαβε τούτη την πρωτοβουλία για να συνεισφέρει στην προσπάθεια να ξεφύγουμε από την υστέρηση που παρουσιάζει η Ελλάς στον τομέα της ανταγωνιστικότητας. Αυτή η δημιουργική μας αγωνία για δράση είναι ο λόγος για τον οποίο αναλάβαμε την πρωτοβουλία του «Ανοικτού Φόρουμ». Και η αντίληψή μας ότι η ανταγωνιστικότητα είναι υπόθεση όλων μας, η πεποίθηση ότι η ανταγωνιστικότητα συμφέρει τον καθένα μας, είναι εκείνη που μας οδήγησε να σχεδιάσουμε –όχι ένα συνέδριο, αλλά **μια ανοικτή πρωτοβουλία συζήτησης, ευρείας συμμετοχής και συν-ευθύνης**.

Γνωρίζετε ότι βάλαμε σε λειτουργία εδώ και ενάμισι μήνα μια ιστοσελίδα, όπου εκατοντάδες συμπολί-

τες μας μπόρεσαν να εκφράσουν τις δικές τους απόψεις. Θα έχετε διαπιστώσει την ευρύτητα της εκπροσώπησης – και αυτός ήταν ο στόχος μας. Γνωρίζετε ότι δεν υπάρχει κόστος συμμετοχής και διαπιστώνετε ότι καλέσαμε να τοποθετηθούν φορείς, οργανώσεις και άνθρωποι από όλη την κοινωνία.

Κι αυτό θέλαμε ακριβώς: να συγκεντρωθεί εδώ, στις δύο αυτές ημέρες, μία μικρογραφία της κοινωνίας μας και να συζητήσει ελεύθερα και ανοικτά το πρόβλημα της ανταγωνιστικότητας.

Η παρουσία σας σήμερα εδώ αποτελεί απόδειξη ότι εσείς, τουλάχιστον, κατανοείτε την κρισιμότητα του στόχου και έχετε τη διάθεση να συνεισφέρετε στην υλοποίησή του. Από το βήμα αυτό, θα σας

ζητήσω να γίνετε και εσείς μαζί μας οι πρώτοι και πιο ριζοσπαστικοί φορείς του μηνύματος ότι «Η ανταγωνιστικότητα είναι υπόθεση όλων μας» και ότι «αν δεν πετύχουμε τους στόχους που θέτει το ίδιο το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, η περιθωριοποίησή μας θα είναι ένα νομοτελειακό γεγονός». Και θα πρέπει να σας πω ότι όταν το κάνετε, θα ανταποκρίνεστε στην απαίτηση μίας τεράστιας μερίδας των πολιτών, οι οποίοι επιδεικνύουν εκπληκτική ωριμότητα, δηλώνοντας έτοιμοι να προχωρήσουν μπροστά για τις «καλύτερες ημέρες» και ζητώντας από τις ηγεσίες, από όλους εμάς δηλαδή, να μην καθυστερούν άλλο και να κάνουν τις ρήξεις που απαιτούνται γι' αυτό».

Σπιγμιότυπο από την παρουσίαση των συμπερασμάτων των Ομάδων Εργασίας από τους Προέδρους τους. Από αριστερά : οι κύριοι Κεφαλάρι Αντώνης - Δημοσιογράφος-Οικονομολόγος, Εμπέογλου Νίκος - Διευθύνων Σύμβουλος Athens Laboratory of Business Administration (ALBA), Βιδάλης Ευθύμιος, Διευθύνων Σύμβουλος S & B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε. - Πρόεδρος Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων, Καλλιτσάντσης Αναστάσιος, Μέλος Δ.Σ. του ΣΕΒ - Διευθύνων Σύμβουλος Ελληνική Τεχνοδομική Α.Ε., TEB A.Ε., Λίτσα Παναγιωτοπούλου, Πρόεδρος ΕΕΔΕ, Κυριαζής Χάρης, Αντιπρόεδρος ΣΕΒ - Partners P.W.C. Business Solutions A.Ε., Θεοδωρόπουλος Σπύρος, Αντιπρόεδρος ΣΕΒ - Διευθύνων Σύμβουλος Chipita International A.Ε., Νέζης Στέργιος, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος ΔΕΛΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. και Σκούρας Αθανάσιος, Καθηγητής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Χαιρετισμός του κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλου

Χαιρετίζοντας στη συνέχεια τις εργασίες του «Ανοικτού Φόρουμ» ο Πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος τόνισε τα εξής :

Λέμε συχνά για εμάς τους Έλληνες ότι εάν καθίσουμε δέκα άτομα γύρω από ένα τραπέζι, θα έχουμε έντεκα γνώμες!

Ελάχιστες είναι οι φορές στη νεότερη Ελλάδα, που κάθισαν γύρω από το ίδιο τραπέζι, κοινωνικοί εταίροι, καθηγητές, φοιτητές, επιχειρηματίες, φορείς, συνδικαλιστές, εκπρόσωποι των εργαζομένων στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα της οικονομίας, ενεργοί πολίτες, χωρίς καμιά πολιτική ή κομματική εξάρτηση, και αντάλλαξαν απόψεις, ελεύθερα και απροκατάληπτα.

Χθες πέρασαν από το «Ανοικτό Φόρουμ» γύρω στους 500 συμπολίτες μας, κάθε επαγγελματικής ιδιότητας και ηλικίας. Η συμμετοχή, αλλά και η ποιότητα ξεπέρασε κάθε προσδοκία.

Χθες αποδείξαμε σε όλους και κυρίως στους εσαυτούς μας, ότι, και σοβαρές θέσεις διαθέτουμε, και εποικοδομητικό διάλογο μπορούμε να διεξάγουμε, ότι μπορούμε να διαφωνήσουμε και να συμφωνήσουμε εποικοδομητικά αλλά και μπορούμε να διατυπώσουμε καινοτόμες προτάσεις.

Γι' αυτόν και μόνο τον λόγο, επιτρέψτε μου, έστω πρόωρα, να θεωρήσω το «Ανοικτό Φόρουμ», μια μεγάλη επιτυχία που οφείλεται σε όλους εσάς. Χρειάζεται να συνεχίσουμε αυτό που έγινε χθες.

Η Ελλάδα, όπως και άλλες χώρες-μέλη, αυτοδεσμεύτηκε πρόσφατα με την υποβολή του αναθεωρημένου προγράμματος για την επίτευξη των στόχων που συμβάλλουν στην υλοποίηση της Στρατηγικής της Λισσαβόνας στην Ευρώπη. Φιλοδοξούμε, χρησιμοποιώντας τα πολύτιμα συμπεράσματα του Φόρουμ να συνεισφέρουμε στη νέα προσπάθεια της χώρας μας.

Είναι σε όλους προφανές ότι πρέπει να επιταχύνουμε τις μεταρρυθμίσεις ώστε να εναρμονιστεί η Ελλάδα με τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και να μετατρέψει τους κινδύνους της παγκοσμιοποίησης σε ευκαιρίες.

Οφείλουμε να σταθούμε δίπλα στον σημερινό φοιτητή και αυριανό επιχειρηματία, δίπλα στον Έλληνα επιχειρηματία, μικρό και μεγάλο, αλλά και στο στέλεχος της επιχείρησης, στους τεχνοκράτες και στους εκπαιδευτικούς μας, που βρίσκονται στη δίνη αυτής της κοσμογονικής διαδικασίας αλλαγών.

Είναι ανάγκη να τους τροφοδοτήσουμε με επιχειρήματα, να τους υποστηρίξουμε με τεχνογνωσία, να

τους συμπαρασταθούμε με την παρουσία μας και την ομαδική μας δράση.

Ως επιχειρηματίες έχουμε πολλή δουλειά. Η βιωσιμότητα των επιχειρήσεών μας εξαρτάται από την ταχύτητα προσαρμογής των εταιρειών μας στις μεταβαλλόμενες προτιμήσεις της αγοράς.

■ Πρέπει να προσαρμόσουμε την παραγωγή μας στα διεθνή πρότυπα.

■ Να πάρουμε μέτρα αύξησης της παραγωγικότητας.

■ Να επιδιώξουμε συνεργασίες και συμμαχίες

■ Να διαφοροποιήσουμε εγκαίρως προϊόντα.

■ Να αποφύγουμε ή διακόψουμε δραστηριότητες που δεν έχουν μέλλον.

■ Να δώσουμε έμφαση στην έρευνα και καινοτομία.

■ Να επενδύσουμε στο ανθρώπινο δυναμικό που είναι κοντά μας, κατανοώντας ότι η γνώση αποτελεί σήμερα το σημαντικότερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

■ Να προσφέρουμε στον εργαζόμενο ένα καλό εργασιακό περιβάλλον με συνεχείς προκλήσεις, αναγνώριση της συνεισφοράς του σε ομαδικό και ατομικό επίπεδο και απολαβές ανάλογες με τις επιδόσεις του.

Οι προσαρμογές αυτές αφορούν κάθε επιχείρηση. Σε τελευταία ανάλυση, όπως όλοι εδώ γνωρίζουμε όλα εξαρτούνται από τη βούληση, το όραμα, την αποφασιστικότητα του επιχειρηματία. Όλα;

'Οχι βέβαια. Άλλως δεν θα είχαμε δικαίωμα να διαμαρτυρόμαστε. Δεν θα χρειαζόταν ο ΣΕΒ και οι άλλοι φορείς που μας εκπροσωπούν!

Εκεί βρίσκεται η αιτία του προβλήματος στην Ελλάδα. Αντί οι επιχειρηματίες να δίνουμε μάχες στη διεθνή αγορά με τον ανταγωνισμό, δίνουμε μάχες εδώ με την πολιτεία, τη δημόσια διοίκηση, την τοπική αυτοδιοίκηση, με οργανωμένα και μη συμφέροντα. Με ξεπερασμένες αντιλήψεις και στερεότυπα.

Καθημερινές μάχες νοοτροπίας για το αυτονότο.

Γι' αυτό θεωρώ ότι η αλλαγή νοοτροπίας που προσπαθούμε να προκαλέσουμε αποτελεί τη στιγμή αυτή τον πιο κρίσιμο παράγοντα που θα καθορίσει το οικονομικό μας μέλλον. Πολύ σωστά αναφέρθηκε, από κάποιον φίλο, ότι ο φόβος μας και η ανασφάλεια μάς κάνει μη ανταγωνιστικούς.

Χθες αναφέρθηκα στην ανάγκη δημιουργίας ενός νέου, εθνικού εγωισμού που θα ξεπερνάει τις αθλητικές επιδόσεις και θα αναφέρεται και στον οικονομικό στίβο. Γιατί να είμαστε μονίμως τελευταίοι;

Δεν πονάμε τη χώρα μας;

Δεν μας προβληματίζει το μέλλον των παιδιών μας;

Ελάτε λοιπόν να συζητήσουμε και να συμφωνήσουμε όπως κάναμε χθες σε αυτό το Φόρουμ. Είμαστε πρόθυμοι να ακούσουμε διαφορετικές απόψεις και να μάθουμε από τα δικά μας λάθη. Οφείλουμε να κάνουμε αμοιβαίες υποχωρήσεις, όπου χρειάζεται, με συναίνεση και συμφωνία, για να πάει αυτός ο τόπος, επιτέλους, μπροστά.

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί φίλοι,

Χθες κάναμε ένα εκπληκτικό ξεκίνημα προς αυτή την κατεύθυνση. Το «Ανοικτό Φόρουμ» έγινε πυρήνας μιας νέας δυναμικής, είναι η αρχή μιας νέας νοοτροπίας που μπορεί να απελευθερώσει το δυναμικό της χώρας. Και εάν το «Ανοικτό Φόρουμ» που φέρνει σε επαφή ανθρώπους εδώ και μέσα από το e-forum,

φέρνει στην επιφάνεια διαφορετικές γνώμες και ιδέες, πετύχει να κινητοποιήσει και να ενεργοποιήσει συνειδήσεις, να κινήσει τα βαλτωμένα νερά, ώστε να ξεφύγουμε από τη νοοτροπία που μας κρατά καθηλωμένους και στάσιμους, τότε θα έχουμε πραγματικά επιτύχει.

Είμαι βέβαιος ότι η συνέχεια σήμερα θα είναι εξίσου εντυπωσιακή, τόσο με τις απόψεις των πολιτών που προέκυψαν από την έρευνα, όσο και με τις συζητήσεις με τις διάφορες εξουσίες αυτού του τόπου: την πολιτική, την επιχειρηματική, τη συνδικαλιστική γηγεσία και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, φυσικά.

Γιατί, στο «Ανοικτό Φόρουμ», και οι κρίνοντες κρίνονται!

Σας ευχαριστώ για την ανταπόκρισή σας και σήμερα.

Τα βασικά συμπεράσματα της Πανελλήνιας Έρευνας Κοινού για την Ανταγωνιστικότητα

Η Πανελλήνια Έρευνα Κοινού που διενεργήθη από την εταιρεία MRB HELLAS για το «Ανοικτό Φόρουμ για την Ανταγωνιστικότητα και Ανάπτυξη», με πρωτοβουλία του ΣΕΒ, με θέμα τη στάση των Ελλήνων και των Ελληνίδων απέναντι στην έννοια της Ανταγωνιστικότητας, κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

Τί πιστεύουν οι Έλληνες πολίτες για την Ανταγωνιστικότητα

Σε ποσοστό 68,5% οι Έλληνες δηλώνουν ότι η Ανταγωνιστικότητα τους προκαλεί θετικά συναισθήματα, έναντι 20,6% αυτών που τους προκαλεί αρνητικά συναισθήματα.

Στην ερώτηση **τί σημαίνει για σας ο όρος Ανταγωνιστικότητα**, οι σημαντικότερες αυθόρυμπες αναφορές ήταν: **καλύτερη ποιότητα προϊόντων (29,1%), φθηνότερα προϊόντα / τιμές (22,5%), συναγωνισμός / προσπάθεια να γίνομαι καλύτερος / η από τους άλλους (10,2%).**

Ταυτόχρονα, ο Πολίτης αποδίδει **στην Ανταγωνιστικότητα ιδιαίτερα και στατιστικά ενισχυμένα, θετικά «χαρακτηριστικά»**, όπως: η ανάπτυξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας (48%), η βελτίωση της ποιότητας ζωής (47,9%), η δημιουργικότητα (45,3%), η αισιοδοξία (38,8%), το ενδιαφέρον (37,6%), η ανάπτυξη της χώρας (36,7%).

Δεν αντιμετωπίζει όμως την Ανταγωνιστικότητα μονοδιάστατα. Αντίθετα, της αποδίδει **και αρνητικά «χαρακτηριστικά»**, αν και στατιστικά υποδεέστερα, όπως: οι ευθύνες (38,9%), οι θυσίες (31,6%), οι περισσότερες ώρες εργασίας (29%), το άγχος (28,9%), κ.λπ.

Αξίζει να σημειωθεί εκ νέου, το εύρος των βασικών θετικών αναφορών (48% - 36,7%) σε σχέση με το εύρος των βασικών αρνητικών αναφορών (38,9% - 28,9%).

Σύμφωνα με τα ερευνητικά ευρήματα, ο Πολίτης πιστεύει ότι, **μέσω της Ανταγωνιστικότητας θα καλυφθούν οι εξής προσωπικές του προτεραιότητες: βελτίωση της ποιότητας ζωής, δύναμη ως Πολίτης, εύρωστη - δυναμική οικονομία, φθηνότερα προϊόντα, νέες θέσεις εργασίας, θα γίνομαι κάθε μέρα καλύτερος / η.**

Ο Έλληνας Πολίτης σε ποσοστό 72,4% αξιολογεί **την Ελληνική οικονομία ως καθόλου & όχι και τόσο ανταγωνιστική**.

Θέτει, συνεπώς, την **ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας της χώρας, συστηματικά και μακροχρόνια ως έναν από τους κυριότερους στόχους της χώρας**, με «**απόλυτη και μάλλον συμφωνία**» που φθάνει το ποσοστό του 68,4%, ενώ ωθεί τους ιθύνοντες να λάβουν άμεσα και νέα μέτρα, σε ποσοστό 71,6%, («**απόλυτα και μάλλον συμφωνώ**»).

Επιπλέον, συμπληρώνει και δηλώνει ότι, **η ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας θα επιτευχθεί μόνο εάν βελτιωθούν παράγοντες όπως: το μορφωμένο & εξειδικευμένο εργατικό**

δυναμικό (53,3%), η καλή ποιότητα των προϊόντων (49,3%), οι υψηλού επιπέδου υπηρεσίες (46,3%), οι ανταγωνιστικές τιμές των εγχωρίων προϊόντων (40,3%), το φορολογικό σύστημα που ενισχύει την επιχειρηματικότητα (39,8%), η περιορισμένη γραφειοκρατία (39,5%).

Στις πρώτες θέσεις των παραγόντων στους οποίους **στηρίζεται σήμερα η Ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας** βρίσκουμε : τον τουρισμό (36,8%), τη γεωγραφική θέση της Ελλάδας στο σταυροδρόμι Δύσης και Ανατολής (34,6%), τις καλές κλιματολογικές συνθήκες (33,5%), το φιλότιμο των Ελλήνων (32,3%), την καλή ποιότητα των προϊόντων (31,4%).

Συμπερασματικά, τα ευρήματα υπογραμμίζουν την θετική τοποθέτηση των Ελλήνων Πολιτών απέναντι στην έννοια της Ανταγωνιστικότητας και την σχεδόν απόλυτη ετοιμότητά τους να ακούσουν και να ενημερωθούν γι' αυτήν, και να βλέπουν τους δρώντες να την υλοποιούν.

Tί πιστεύουν οι πολίτες για τους παράγοντες / δρώντες που συμβάλλουν στην ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας

Οι Έλληνες Πολίτες πιστεύουν ότι **οι δρώντες που σήμερα σίγουρα και μάλλον συμβάλλουν στην ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας στη χώρα είναι :** κατά σειρά προτεραιότητας η ΕΕ (45,7%), οι Επιχειρήσεις (43,2%), ο Πολίτης (38,5%), η Κυβέρνηση (35,4%), τα Πανεπιστήμια / σχολεία (27,3%), τα ΜΜΕ (26,6%), οι συνδικαλιστικές οργανώσεις (24,7%), τα πολιτικά Κόμματα (22%) και οι ΔΕΚΟ (18,9%).

Στην ερώτηση **κατά πόσο θα έπρεπε να συμβάλλει στην ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας κάθε ένας από τους παρακάτω φορείς**, οι Πολίτες απάντησαν : η Κυβέρνηση (87,8%), οι Επιχειρήσεις (82,8%), τα πολιτικά Κόμματα (79,5%), η ΕΕ (76,8%), ο Πολίτης (75,1%), οι Συνδικαλιστικές οργανώσεις (74,7%), τα Πανεπιστήμια / σχολεία (72,2%) οι ΔΕΚΟ (69,8%) και τα ΜΜΕ (63,4%).

Συμπληρωματικά δε, είναι εξαιρετικού ειδικού βάρους και το εύρημα σύμφωνα με το οποίο το 36,1% των Πολιτών (το υψηλότερο ποσοστό), εμπιστεύεται περισσότερο την Κυβέρνηση να μιλάει / να εκφράζει γνώμη για την Ανταγωνιστικότητα.

Το σημαντικό στοιχείο που προκύπτει από τα παραπάνω είναι **η αναδυόμενη ανάγκη Ανάλυσης, Στήριξης και Προβολής της Ανταγωνιστικότητας από την επίσημη Κυβέρνηση, καθώς επίσης και η επιτάχυνση δράσεων προς την κατεύθυνση αυτή**.

Συμπερασματικά, οι Έλληνες Πολίτες είναι έτοιμοι να απαντήσουν στην πρόκληση της Ανταγωνιστικότητας, διότι γνωρίζουν ότι είναι μονόδρομος για την προσωπική και συλλογική τους εξέλιξη, ικανοποίηση αναγκών, υλοποίηση προτεραιοτήτων. Αυτό που χρειάζονται για να προχωρήσουν, είναι να μάθουν τον τρόπο, τα μέσα και τον στόχο. Κι αυτό προσδοκούν να τους το εξηγήσει η Κυβέρνηση πρωτίστως, και να τους το δείξουν οι επιχειρηματίες δευτερευόντως.

Επιπλέον, η έρευνα θέλοντας να καταγράψει το περιβάλλον, στο οποίο ο πολίτης δρα και κινείται, κατέγραψε και τα εξής όσον αφορά την οικονομική κατάσταση / προοπτικές της χώρας καθώς και τις προοπτικές της προσωπικής του οικονομικής κατάστασης, όπως ο ίδιος τις αντιλαμβάνεται σήμερα :

Το περιβάλλον : Σε ένα πρώτο και γενικό επίπεδο ανάλυσης, ο Έλληνας Πολίτης σήμερα, διατυπώνει την **έντονη απαισιοδοξία του σε σχέση με την εξέλιξη των προσωπικών και εθνικών οικονομικών**.

Συγκεκριμένα, ο Πολίτης θεωρεί ότι τα πέντε σημαντικότερα **προβλήματα της χώρας σήμερα** είναι (κατά σειρά σημαντικότητας) : η Ανεργία (69,6%), ο Πληθωρισμός / η Ακριβεία (62,3%), η Υγεία / η Περιθαλψη (36,4%), η Παιδεία / η Εκπαίδευση (28,1%), και η Οικονομική Ανάπτυξη (19%).

Επιπλέον δε, σε ό,τι αφορά **τα οικονομικά προβλήματα** που αντιμετωπίζει η χώρα, ο Πολίτης κρίνει ότι τα σημαντικότερα (με ποσοστά που υπερβαίνουν το 40%), είναι : η Ανεργία (69,9%), η Ακριβεία (58,8%), το Δημόσιο Χρέος (41,5%), η Φοροδιαφυγή (41,2%) και η Διαφθορά (40%).

Και αναφορικά με τις **προοπτικές της οικονομικής κατάστασης** της χώρας στο επόμενο δωδεκάμηνο, οι Πολίτες σε ποσοστό 51,9% πιστεύουν ότι θα χειροτερεύσει ελαφρά και σημαντικά.

Με τα δεδομένα αυτά, οι Πολίτες πιστεύουν ότι, οι κυριότεροι τομείς οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους πρέπει κατά προτεραιότητα να γίνουν **παρεμβάσεις ή ενέργειες προώθησης** είναι : ο τομέας της Παιδείας (81,7%), ο τομέας των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων (75,3%), ο Γεωργικός τομέας (69,7%), ο Τουριστικός τομέας (68%), ο τομέας της Βιοτεχνίας (64,7%), ο τομέας του Εμπορίου (64,2%), ο τομέας της Βιομηχανίας (63,7%).

Συνοπτικά, δηλαδή, τα στοιχεία της έρευνας περιγράφουν **ένα μάλλον δυσμενές περιβάλλον στο οποίο ζει ο Έλληνας Πολίτης σήμερα**. Παρόλα αυτά, το γεγονός της ευαισθητοποίησής του σε θέματα ενεργοποίησης της Παιδείας, υποδηλώνει **υγιή αντανακλαστικά** όσον αφορά στον τομέα ο οποίος πρέπει

να υποστηριχθεί και στον οποίο πρέπει να στηριχθεί η ανάπτυξη της χώρας.

Ο Πολίτης σήμερα : Σε ένα βαθύτερο επίπεδο και περισσότερο προσωπικό έρευνας και ανάλυσης, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι σε ποσοστό 38%, οι Έλληνες Πολίτες δηλώνουν ότι, και η προσωπική τους οικονομική κατάσταση θα χειροτερεύσει ελαφρά και σημαντικά, ενώ για το 42% των Πολιτών, θα παραμείνει στάσιμη.

Στο πλαίσιο αυτό, διερευνήθηκαν **οι προτεραιότητες των Πολιτών στην προσωπική και επαγγελματική ζωή τους**. Κατά σειρά σημαντικότητας, οι προτεραιότητες αυτές είναι: βελτίωση της ποιότητας ζωής (67,2%), να έχω δύναμη ως Πολίτης (46,3%), να έχω χρήματα να ικανοποιώ τις υλικές μου ανάγκες (41,8%), εύρωστη - δυναμική οικονομία (31,8%), φθηνότερα προϊόντα (30,1%), νέες θέσεις εργασίας (26,3%).

Διαπιστώνεται δηλαδή ότι, ο Έλληνας Πολίτης σήμερα έχει αναπτύξει περισσότερο **«οικονομικο-κεντρικού» χαρακτήρα προτεραιότητες**, τόσο στην προσωπική, όσο και στην επαγγελματική του ζωή, αναδεικνύοντας ενδεχομένως ένα ισχυρότερο βήμα μέσα στο οποίο η άποψη και η γνώμη του θα μετράει.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ: MRB HELLAS S.A.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ: 24 έως 31 Οκτωβρίου

ΤΥΠΟΣ : Ποσοτική έρευνα με τη χρήση ερωτηματολογίου στα σπίτια των ερωτωμένων / προσωπικές συνεντεύξεις. Η έρευνα διεξήχθη σύμφωνα μα τους κανόνες δεοντολογίας που ορίζουν ο ΣΕΔΕΑ, η WAPOR και η ESOMAR, μέλος των οποίων είναι η MRB Hellas S.A.

ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ : Στρωματοποιημένη πανελλαδική δειγματοληψία. Η στρωματοποίηση έχει ως αρχικό σημείο αναφοράς 11 γεωγραφικά διαιμερίσματα [Αθήνα (Μ.Π.Π.) - Θεσσαλονίκη (Μ.Π.) - Λοιπή Στερεά - Πελοπόννησος - Ήπειρος - Θεσσαλία - Λοιπή Μακεδονία - Θράκη - Κρήτη - Νήσοι Αιγαίου - Νήσοι Ιονίου]. Το δείγμα κατανέμεται στη χώρα λαμβάνοντας υπόψη πλήρως την αναλογική αντιπροσωπευτικότητα ως προς την αστικότητα και τα πληθυσμιακά χαρακτηριστικά. Εσωτερικά σε κάθε πόλη / περιοχή επιλέγονται τυχαία αντιστοιχά σημεία εκκίνησης ώστε να τηρούνται: ο μέγιστος αριθμός συνεντεύξεων (10) ανά σημείο και αντιπροσωπευτικότητα ως προς τον πληθυσμό της περιοχής. Ως προς το φύλο και την ηλικία ελέγχονται και τηρούνται ποσοστώσεις με βάση τα στοιχεία της απογραφής από την ΕΣΥΕ.

ΦΥΛΟ : Άνδρες 49,5 % – Γυναίκες 50,5 %.

ΗΛΙΚΙΑ : 18 ετών και άνω.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ : Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Αστικές, Ημιαστικές, Αγροτικές περιοχές.

«Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΥΡΙΟ»

Η ομιλία του κ. Δημήτρη Δασκαλόπουλου, Προέδρου της Κεντρικής Επιτροπής του Φόρουμ

Η παρουσία μου στο βήμα τούτη τη στιγμή, σηματοδοτεί το γεγονός ότι το «Ανοικτό Φόρουμ» έφτασε στο τέλος του. Προτιμώ, ωστόσο, να πιστεύω ότι σηματοδοτεί το τέλος μιας καινούριας αρχής.

Η ευθύνη όλων μας είναι μεγάλη και η στιγμή σοβαρή.

Η χώρα μας βρίσκεται σε μία κρίσιμη συγκυρία.

Οικονομικά πρέπει να ανακτήσει τον υψηλό δυναμισμό της και να δώσει τη μάχη της επιβίωσης και ανάπτυξης μέσα σε μία «σκληρή». Ευρώπη των 25 και μέσα σ' ένα ακόμη σκληρότερο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα.

Πολιτικά, έχοντας κερδίσει τη μάχη της δημοκρατίας πρέπει να αντιμετωπίσει με νηφαλιότητα τις προκλήσεις τόσο στην ευρύτερη πολιτισμική περιοχή όσο και στη στενότερη γεωπολιτική σφαίρα της.

Κοινωνικά, έχοντας φτιάξει ένα απαραίτητο δίκτυο κοινωνικής προστασίας πρέπει να το καταστήσει οικονομικά βιώσιμο και πρακτικά πιο αποτελεσματικό – μπροστά στο διαρκώς διογκούμενο φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού.

Επιτακτικό ήταν λοιπόν το ερώτημα που τέθηκε στο «Ανοικτό Φόρουμ»:

«Γιατί δεν προχωρούν οι μεταρρυθμίσεις;».

Δεν ήταν ερώτημα προς την – όποια – κυβέρνηση, αλλά προς την ίδια την κοινωνία.

Η απάντηση δεν είναι εύκολη ούτε προφανής, κάθε άλλο παρά ικανοποιεί τη ματαιοδοξία μας και κάθε άλλο παρά ζωγραφίζει μία αισιόδοξη και επιεική εικόνα για εμάς όλους.

Η ιστορία των τελευταίων 50 ετών μάς δείχνει ότι ο εκτεταμένος παρεμβατικός και αναδιανεμητικός ρόλος του Κράτους δημιούργησε ένα μοντέλο πολιτικής και κοινωνικής λειτουργίας, η επιτυχία του οποίου εξαρτάται από τον βαθμό στον οποίον ανταποκρίνεται στις πελατειακές απαιτήσεις των οργανωμένων ομάδων.

Και η κοινωνία συνέχισε να ανταμείβει και να αναδεικνύει εκείνους που υπόσχονταν την ικανοποίηση των απαιτήσεων και την ελάχιστη παρέμβαση, αναπαράγοντας έτσι τον κύκλο της αδράνειας και της απραξίας.

Ο μακροχρόνιος ορίζοντας δεν καθορίζει πλέον τους σχεδιασμούς και τις επιλογές ούτε της πλειονότητας του πολιτικού κόσμου, ούτε της πλειονότητας της κοινωνίας. Βολεμένοι έτσι στη μετριότητα, αντιμετωπίζου-

με τα πάντα ως ένα παιγνίδι με μηδέν εις το πηλίκον: Θα πάρω από εσένα για να είμαι εγώ καλύτερα.

Και, μέχρι σήμερα, ελέω των πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των χαμηλών επιτοκίων, της πλεονάζουσας διεθνούς ρευστότητας και των μεγάλων δημοσιονομικών ελλειμμάτων, υπήρχε η πρόσοδος – για να μην πω η λεία.

Συνηθίσαμε, λοιπόν, να μαχόμαστε για τη μοιρασιά των πρόσκαιρων λαφύρων παραβλέποντας το αύριο.

Μαχόμαστε για τα κεκτημένα και ξεχνάμε πως ό,τι δεν αλλάζει, ό,τι δεν προσαρμόζεται, αργά ή γρήγορα θα ξεπεραστεί και θα πεθάνει.

Υποκύπτουμε στη σκοπιμότητα της στιγμής, αγνοώντας τον ορίζοντα του μέλλοντος και τα σύννεφα που τον σκεπάζουν.

Αλλά, ο πολιτικός κόσμος είναι – κατά κύριο λόγο – ο θεσμικός εντεταλμένος για τον εκσυγχρονισμό, και εκσυγχρονισμός που βλέπει μόνον το σήμερα δεν είναι εκσυγχρονισμός. Και η κοινωνία μοιάζει να έχει πλέον κατανοήσει ότι το πηγάδι στερεύει στο άμεσο μέλλον.

Στο πλαίσιο αυτό, το τέλος αυτού του διημέρου σηματοδοτεί την απαρχή ενός διαρκούς «Ανοικτού Φόρουμ» μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και της Πολιτείας, μεταξύ των θεσμικών παραγόντων και της ίδιας της κοινωνίας.

■ Καθόλη τη διάρκεια της προετοιμασίας του Φόρουμ, η προθυμία για συμμετοχή και συνεισφορά στις εργασίες του από όλους τους φορείς, τις κοινωνικές ομάδες και τους ιδιώτες, ήταν εντυπωσιακή.

■ Κατά τη διάρκεια του τελευταίου μήνα, στην ιστοσελίδα του «Ανοικτού Φόρουμ», εκατοντάδες άνθρωποι κατέθεσαν τις απόψεις τους και χιλιάδες άνθρωποι το επισκέφθηκαν για να ενημερωθούν για τον διάλογο.

■ Στη διάρκεια των δύο αυτών ημερών, οι Ομάδες Εργασίας δούλεψαν με συνέπεια και πάθος για να διανύσουν την απόσταση από τα ευχολόγια στην πράξη. Δεκάδες άνθρωποι είχαν την ευκαιρία να μιλήσουν μεταξύ τους, να ανταλλάξουν απόψεις, να διαφωνήσουν προσπαθώντας να συμφωνήσουν, να διασταυρώσουν τους προβληματισμούς και τις ανησυχίες τους για το σήμερα και το αύριο του τόπου μας, να αντιπαραθέσουν θέσεις και ιδέες.

■ Στη σημερινή ημέρα οι Ομάδες παρουσίασαν έτσι τις προτάσεις τους, αποτέλεσμα σύνθεσης και συμφωνίας.

■ Κατά τη σημερινή ημέρα, ακούσαμε μια σειρά από ενδιαφέρουσες συζητήσεις, όπου στο ένα πάνελ μετά το άλλο επίμονα ζητήθηκε από τις ηγεσίες να «δεσμευτούν».

'Όλοι επέδειξαν την προσωπική ευθύνη τους και τη συλλογική ετοιμότητά τους μπροστά στα κρίσιμα και επείγοντα προβλήματα των καιρών.

'Όλοι εκφράστηκαν με τα καλύτερα λόγια για την εμπειρία τους εκεί, για τη δυνατότητα που είχαν να ακούσουν, για τη διάθεση συνεννόησης που διαπίστωσαν στους συνομιλητές τους.

Το «Ανοικτό Φόρουμ» αποδείχθηκε έτσι ότι ήταν **μία καινοτόμα και γόνιμη πρωτοβουλία**.

Θα ήταν **ασέβεια** προς τις εκατοντάδες που εκφράστηκαν και εργάστηκαν σκληρά να περιοριστούμε στην αυτάρεσκη καταγραφή των απόψεων και των προτάσεων – και μετά να επιστρέψουμε στα σπίτια μας και στη ρουτίνα μας με το αίσθημα ότι επιτελέσαμε το χρέος μας στην κοινωνία.

Θα ήταν κρίμα και θα αποτελούσε, τελικά, δείγμα ανευθυνότητας. Διότι το χρέος μας δεν σταματά στις επισημάνσεις.

Οι επισημάνσεις συνεπάγονται δράση, συνεπάγονται πράξεις.

'Άλλωστε, αυτό το μήνυμα εξέπεμψε ουσιαστικά η όλη διαδικασία του «Ανοικτού Φόρουμ»: η ενθουσιώδης συμμετοχή τόσων ανθρώπων, εκπροσώπων διαφορετικών χώρων και συμφερόντων, η ειλικρινής ανάδειξη αυτών που μας ενώνουν χωρίς συγκάλυψη των όσων μας χωρίζουν, η αναζήτηση κοινών στόχων για το συλλογικό μέλλον μας.

Η συν-ευθύνη. Αυτό ήταν το δυναμικό, αλλά και απαιτητικό μήνυμα του Ανοικτού μας Φόρουμ.

Θέλω, όμως, να προχωρήσω και ένα βήμα πιο πέρα.

Γίνατε όλοι κοινωνοί των αποτελεσμάτων της πανελλαδικής έρευνας για την ανταγωνιστικότητα που έγινε για λογαριασμό του «Ανοικτού Φόρουμ».

Τα συμπεράσματα είναι σαφή: η κοινωνία αναγνωρίζει τη σημασία της ανταγωνιστικότητας στην επιδίωξή της για μία καλύτερη ζωή και θεωρεί πως η βελτίωσή της είναι καθήκον όλων μας και όφελος για τον καθένα μας.

Το κοινωνικό σύνολο, δηλαδή, είναι ώριμο.

Αναγνωρίζει την κρισιμότητα της στιγμής και ζητά να προχωρήσει μπροστά.

Ζητά από τους ταγούς του να μην ολιγωρήσουν.

Κι ο Έλληνας, ως άτομο, δηλώνει αισιόδοξος για το προσωπικό του μέλλον – περισσότερο αισιόδοξος από ό,τι για το μέλλον του κοινωνικού συνόλου – και βάζει το δικό του στοίχημα για ένα καλύτερο αύριο καταθέτοντας τον δικό του δυναμισμό και φιλότιμο στον βωμό της μάχης για το καλύτερο αύριο.

Η πίστη αυτή, η αισιόδοξία αυτή, πρέπει να αποτελέσει τον καταλύτη για τον αναγκαίο εκσυγχρονισμό.

Δείχνει ότι όσοι προσπαθούν να μας πείσουν ότι έχουμε γίνει ένα έθνος δημοσίων υπαλλήλων, έχουν άδικο.

Επιβεβαιώνει και τη δική μου βαθιά πεποίθηση ότι είμαστε ένας λαός ικανός να συνεργαστεί κι ένας λαός επιχειρηματιών, με την ευρύτερη έννοια της λέξης.

Αναφέρομαι εδώ στους ανθρώπους που μοχθούν καθημερινά με τη δική τους δουλειά, με το δικό τους μαγαζί. Αναφέρομαι στον επιχειρηματικό κόσμο που έχει οράματα και ιδέες και που καθημερινά σχεδιάζει και ειλικρινά αναλαμβάνει ρίσκα για να τα υλοποιήσει, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και υπεραξίες για το κοινωνικό σύνολο.

Αναφέρομαι στα χιλιάδες στελέχη που δουλεύουν χωρίς να σκέπτονται για υπερωρίες και για επιδόματα και που κρίνονται καθημερινά με βάση προδιαγραμμένους στόχους κι είναι περήφανοι για τη δουλειά τους.

**Αναφέρομαι σε όλους όσοι παράγουν,
σκέφτονται, δημιουργούν.**

Το μήνυμα του «Ανοικτού Φόρουμ» απηχεί το μήνυμα της κοινωνίας – και είναι ξεκάθαρο σε όσους θέλουν πραγματικά να το αφουγκραστούν: υπάρχει πρόβλημα, πρέπει να το λύσουμε και αυτοί που τους

έχουμε τάξει υπεύθυνους για τη λύση καλούνται να προχωρήσουν. Εμείς, οι πολίτες, θα στηρίξουμε κάθε βήμα προς τα εμπρός, κρίνοντας από τα θετικά αποτελέσματα. Τολμήστε – μην αργείτε.

Βέβαια, κανένας δρόμος για τον εκσυγχρονισμό δεν είναι εύκολος, ανώδυνος και χωρίς απώλειες, άμεσες ή παράπλευρες. Υποχρέωση όλων μας είναι να τις ελαχιστοποιήσουμε. Δεν μπορούν, όμως, να αποτελέσουν δικαιολογία για να μην προχωρήσουμε.

Το «καλύτερο αύριο», «οι περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας» δεν έρχονται δικαιωματικά και νομοτελειακά. **Έρχονται με τη σκληρή δουλειά, με την ικανότητα προσαρμογής, με τη διάθεση να αντιδρούμε θετικά στις νέες προκλήσεις.**

Το «Ανοικτό Φόρουμ» κατέληξε σε ορισμένες συγκεκριμένες προτάσεις - δεσμεύσεις και συγκλινουσες κατευθύνσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Είναι προτάσεις που, κατά τεκμήριο, συγκεντρώνουν τη μεγαλύτερη δυνατή συναίνεση από τους κοινωνικούς εταίρους. Δεν θα σας κουράσω απαριθμώντας τες ξανά εδώ, ενώ τις ακούσατε το πρωί.

Θα τονίσω απλά ότι ο ΣΕΒ, από τη δική του την πλευρά, θα αναλάβει το δικό του μερίδιο ευθύνης.

Τις προτάσεις αυτές ο ΣΕΒ:

Το «Ανοικτό Φόρουμ» για την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη, που οργάνωσε ο ΣΕΒ, συγκέντρωσε το ενδιαφέρον παραγόντων της οικονομίας, της διοίκησης και του επιστημονικού κόσμου της χώρας, οι οποίοι με την παρουσία τους και τη συμβολή τους στον προβληματισμό που έθεσε το Φόρουμ, επιβεβαίωσαν την ανάγκη άμεσης αντιμετώπισης τυχόν αδυναμιών στην προσπάθεια ενισχύσεως της ελληνικής ανταγωνιστικότητας.

■ θα τις παρουσιάσει στα μέλη του για να πρωθήσει την ευρύτερη δυνατή αποδοχή τους από τις επιχειρήσεις και τα στελέχη του,

■ θα τις επιδώσει στην κυβέρνηση και στα πολιτικά κόμματα, επιδιώκοντας να καταθέσει αυτήν τη συνεισφορά στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, γιατί αυτό είναι το σημαντικότερο εργαλείο και η χρυσή ευκαιρία για να διαμορφώσουμε ένα δεσμευτικό πλαίσιο δράσης,

■ θα τις παραδώσει σε όλες τις κοινωνικές ομάδες και ιδιώτες που συμμετείχαν και θα τις αναρτήσει στην ιστοσελίδα του Φόρουμ, που θα παραμείνει ανοικτή, ώστε να συνεχιστεί και να διογκωθεί ο γόνιμος διάλογος που ξεκίνησε,

■ θα τις εντάξει στον σχεδιασμό για τη συνέχεια του ζωντανού και εποικοδομητικού διαλόγου που αρχίσαμε μαζί, με πρόσθετες πρωτοβουλίες, όπως αυτή του «Ανοικτού Φόρουμ»,

■ θα τις επεξεργαστεί για να τις εντάξει στον δικό του λόγο.

Ήρθε λοιπόν η ώρα να αναλάβουμε όλοι τις ευθύνες μας.

Αυτή η διαδικασία **Ξεκινά** με την αναγνώριση της υποχρέωσής μας – με απλά, καθαρά λόγια – να πούμε την αλήθεια. Αυτή η διαδικασία **προχωρεί** με τη δέσμευση να επιδιώξουμε την ολοκληρωμένη ενημέρωση του κοινωνικού συνόλου για τα κόστη και τα οφέλη των μεταρρυθμίσεων, σε μία προσπάθεια να αποκαταστήσουμε την **εμπιστοσύνη** στη διαδικασία και την **αξιοπιστία** στις αξίες της. Κι αυτή η διαδικασία **ολοκληρώνεται** με την απόφαση να αναλάβουμε **τη δέσμευση ότι θα πράξουμε**.

Κανείς δεν μπορεί να δέσμευτεί για την επιτυχία. Μπορεί, όμως, και πρέπει να δέσμευτεί ότι θα ξεπράσει τις πολιτικές και προσωπικές σκοπιμότητες και θα κάνει ό,τι καλύτερο μπορεί για τη χώρα. Τόσο απλά και τόσο ουσιαστικά.

Οι τάξεις, οι ομάδες, οι συντεχνίες, τα άτομα που προτιμούν να παριστάνουν τους κωφάλαλους, στρουθοκαμηλίζοντας μπροστά στα αιτήματα των καιρών και τις απαιτήσεις του κοινωνικού συνόλου, είναι καταδικασμένα να περιθωριοποιηθούν.

Είναι καταδικασμένα στην αυριανή πολιτική αφάνεια, στην αναπόφευκτη επερχόμενη κοινωνική καταραυγή και στη σίγουρη απόδοση ιστορικής ευθύνης.

Για όσους, όμως, αισθάνονται ότι αξίζουν μία καλύτερη τύχη, έχει έρθει η ώρα να τη διεκδικήσουν.

Από αυτήν την άποψη, το τέλος αυτού του «Ανοικτού Φόρουμ» σηματοδοτεί **την απαρχή της κοινής ευθύνης μας για το κοινό μέλλον μας**.

Σας ευχαριστώ.

Θέλω από τη θέση αυτή να ευχαριστήσω:

- Τα μέλη της κεντρικής επιτροπής του «Ανοικτού Φόρουμ», που από την πρώτη στιγμή στήριξαν ανεπιφύλακτα αυτή την πρωτοβουλία του ΣΕΒ.
- Την επιστημονική επιτροπή, που με σοβαρότητα κι ευθύνη, επιμελήθηκε τη θεματολογία που άγγιξε όλες τις πτυχές της ανταγωνιστικότητας.
- Την οργανωτική επιτροπή, που συστηματικά εργάστηκε το τελευταίο εξάμηνο για την άψογη διεξαγωγή των διεργασιών.
- Τους προέδρους και εισηγητές των ομάδων εργασίας που πρόσφεραν, μέσα από αυτά τα εργαστήρια, τις σκέψεις και τις αγωνίες τους που οδήγησαν σε χρήσιμα για όλους συμπεράσματα.
- Τους 100 και πλέον περίπου συζητητές που πρόθυμα κατέθεσαν τις δικές τους γνώσεις και απόψεις στην τράπεζα των συζητήσεων.
- Τους αγωνιώντες συμπατριώτες μας που παρακολούθησαν τις ομάδες εργασίας και σήκωσαν ψηλά το χέρι με προθυμία να συνεισφέρουν στην κοινή προσπάθεια.
- Τα στελέχη και το διοικητικό προσωπικό του ΣΕΒ που έχασαν στην κυριολεξία τον ύπνο τους για να συμβάλουν στην ολοκλήρωση των εργασιών του «Ανοικτού Φόρουμ».
- Τις γραμματείς για την προθυμία και την ακούραστη υποστήριξη.
- Τους εκπροσώπους του Τύπου που επίμονα αναζητούσαν δέσμεύσεις από την πολιτική, επιχειρηματική και συνδικαλιστική ηγεσία για το πώς θα πάει ο τόπος μας μπροστά.
- Τους συμβούλους οργάνωσης συνεδρίων CIVITAS και MRB για τις πολύτιμες οργανωτικές κι επικοινωνιακές υπηρεσίες τους.
- Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω θερμά τους χορηγούς του «Ανοικτού Φόρουμ» :

 - ΔΕΛΤΑ Συμμετοχών και Εθνική Τράπεζα.
 - Και ακόμη τους: British American Tobacco, Chipita, Ελληνική Τεχνοδομική, Genesis Pharma, Info-quest, Intracom, Raycap, S&B, Τιτάν και Vivodi.
 - Ευχαριστώ ακόμη θερμά όλους εσάς που με ξεχωριστό ενδιαφέρον παρακολουθήσατε το πρόγραμμα του «Ανοικτού Φόρουμ» προσφέροντας τη δική σας συμμετοχή στην επιτυχία του.

Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗΣ

Ομιλία του κ. Νίκου Αναλυτή, Προέδρου της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής Ελλάδος

Κύριες Πρόεδρε, Κυρίες και Κύριοι,

Ευχαριστώ για την πρόσκληση, που μου απηγόρωνε ο Πρόεδρος και οι διοργανωτές του Συνεδρίου να παραστώ σε αυτό ως Πρόεδρος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και να μιλήσω για ένα θέμα γύρω από το οποίο αρθρώνεται η ίδια η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, δηλαδή την κοινωνική συναίνεση.

Έτσι, μου δίνεται η ευκαιρία να μιλήσω απευθυνόμενος σε πρόσωπα εξοικειωμένα με το θέμα της ανταγωνιστικότητας και τα οποία είναι σε θέση να αντιληφθούν ότι για να βελτιώσουμε τις επιδόσεις μας στην ανταγωνιστικότητα, αναγκαία προϋπόθεση είναι η κοινωνική συναίνεση, που αποτελεί υποδομή για μια εθνική προσπάθεια.

Είμαστε ήδη στη δεύτερη ημέρα του Συνεδρίου και μπορώ να πω ότι η επιλογή του θέματος, η διάρθρωση της συζήτησης γύρω από ομάδες εργασίας και το επίπεδο των συμμετεχόντων έδωσαν σε όλους μας την ευκαιρία να εξετάσουμε πολύπλευρα και σε βάθος το ζήτημα της ανταγωνιστικότητας.

Δεν θα επαναλάβω πράγματα που έχουν ήδη ειπωθεί από ανθρώπους που μετέχουν στην παραγωγική διαδικασία και κατά συνέπεια συμβάλλουν άμεσα και ενεργά στη διαμόρφωση της ανταγωνιστικότητας. Νιώθω όμως την ανάγκη να αναφερθώ σε μία πτυχή της ανταγωνιστικότητας, που αφορά στην κοινωνική απήχηση που αυτή έχει.

Νομίζω ότι τόσο η έρευνα η οποία παρουσιάσθηκε, όσο και η προσωπική αίσθηση που ο καθένας από εμάς έχει, μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η κοινωνία έχει αρχίσει να έχει μια πιο ξεκάθαρη εικόνα για την ανταγωνιστικότητα. Έχει πάψει να την θεωρεί μόνο απειλή και βλέπει τις θετικές πλευρές της σ' ένα πολύ υψηλό ποσοστό. Αυτό είναι μια ελπιδοφόρα εξέλιξη, αν σκεφτούμε πώς αντιμετωπίζόταν πριν από 10-20 χρόνια.

Τα αποτελέσματα της έρευνας, μας δημιουργούν δρόμους ελπίδας αλλά και ευθύνης για περισσότερη επικοινωνία και αναλυτικότερη εξήγηση για τις δημιουργικές εξελίξεις από την αύξηση της ανταγωνιστικότητας.

Η ανταγωνιστικότητα δεν είναι ένας αφηρημένος αριθμός – ή καλύτερα ένας συνδυασμός αφηρημένων αριθμών – που εάν βελτιωθεί θα μας επιτρέψει να βελτιώσουμε τη διεθνή μας κατάταξη σε κάποιο διεθνή οργανισμό, την ύπαρξη του οποίου μάλλον αγνοεί ο μέσος πολίτης. Είναι ένα ζητούμενο που, εάν επιτευχθεί, θα μας επιτρέψει να έχουμε καλύτερες αποδόσεις στο επιχειρηματικό πεδίο με αποτελέσματα ευεργετικά και στα δημόσια έσοδα και στην απασχόληση. Θα επιτρέψει να είναι πιο εξαγώγιμα τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που παράγουμε, θα μειώσει τα κίνητρα για μετα-

κίνηση επιχειρήσεων εκτός Ελλάδος και θα αυξήσει τα κίνητρα για εγκατάσταση επιχειρήσεων εντός της χώρας μας, θα τονώσει τη ζήτηση για εργασία και θα οδηγήσει σε καλύτερες αμοιβές για την προσφερόμενη εργασία. Αυτά όλα δεν είναι αφηρημένες έννοιες ή αριθμοί αδιάφοροι για τον πολίτη. Είναι η ίδια η ουσία του οικονομικού οράματος που έχει τόσο για τον εαυτό του όσο και για το σύνολο στο οποίο ανήκει. Όμως χρειάζεται πολύς δρόμος ακόμα για να γεφυρώσουμε την έννοια της ανταγωνιστικότητας με αυτό το όραμα.

Εάν όλα αυτά γίνουν ξεκάθαρα στην κοινωνία, πιστεύω ότι θα καταστεί πιο εφικτή η προσπάθεια για την ενεργοποίηση όλου του παραγωγικού δυναμικού στην προσπάθεια τόνωσης της ανταγωνιστικότητας της χώρας μας. Και προς αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να στρέψουμε τις προσπάθειές μας αφήνοντας κατά μέρος τις αντιπαραθέσεις για τις έγινε στο παρελθόν και εάν τα πράγματα θα μπορούσαν να γίνουν καλύτερα ή χειρότερα, και ποιός φταίει που δεν είναι καλά, που οδηγούν μόνο σε εφήμερες διαμάχες τηλεοπτικού, εάν θέλετε, ενδιαφέροντος χωρίς δημιουργική προοπτική.

Η συνειδητοποίηση των ωφελειών που θα επέλθουν στην καθημερινή επαγγελματική και προσωπική ζωή του κάθε πολίτη από την τόνωση της ανταγωνιστικότητας είναι μία από τις κύριες προϋποθέσεις για να επιτευχθεί το αναγκαίο εκείνο κλίμα αλληλοκατανόησης και διαλόγου που θα επιτρέψει τη συναίνεση για τα βήματα που θα πρέπει να γίνουν από εδώ και εμπρός σε νομοθετικό και οικονομικό, σε εθνικό και τοπικό, σε κοινωνικό, επιχειρηματικό και, βέβαια, σε εκπαιδευτικό επίπεδο.

Η συναίνεση αυτή θα πρέπει να δομηθεί βήμα-βήμα σε όλα τα πεδία στα οποία μπορεί να αφορά η προσπάθεια δημιουργίας υποδομής και συνθηκών ευνοϊκών για την ανταγωνιστικότητα.

Θα αναφερθώ σε 3-4 τομείς μόνο και όχι στην απειρία των περιπτώσεων. Και αυτό γιατί οι τομείς αυτοί θεωρούνται πρωταρχικής σημασίας για τη δόμηση μιας μακροχρόνιας ανταγωνιστικότητας που θα έχει δυναμική προσπτική και όχι εφάπαξ μορφή. Η επιλογή μου στηρίζεται και στη σημασία και στον τρόπο που χειρίστηκαν αυτούς τους τομείς χώρες - παραδείγματα με επιπτυχημένη πορεία σε ανταγωνιστικότητα, σε απασχόληση, σε κοινωνική συνοχή, όπως η Φινλανδία, η Δανία, η Ιρλανδία.

α. Στην παιδεία, κατ' αρχήν. Νομίζω ότι δύσκολα θα μπορούσε να βρει κανείς άλλο τομέα στον οποίο η χώρα μας έχει σημειώσει τα τελευταία χρόνια τόση στασιμότητα όσο αυτός της παιδείας. Τα φώτα της δημοσιότητας εστιάζονται σε αυτήν, όταν εξαγγέλλεται η πολλοστή μεταβολή του εξεταστικού συστήματος εισαγωγής στα Πανεπιστήμια, λες και αυτό είναι το μόνο

εκπαιδευτικό ζήτημα που θα έπρεπε να μας προβληματίζει ως κράτος και ως κοινωνία. Το περιεχόμενο των σπουδών στο δημοτικό, το γυμνάσιο και το λύκειο, η Τεχνική παιδεία, δεν έχει γίνει αντικείμενο διαλόγου με διάθεση αποστασιοποιημένη από τα καθημερινά και στραμμένη στα μεγάλα και τα μεσο-μακροπρόθεσμα. Και αν σε αυτό το επίπεδο εκπαιδευσης μπορεί κανείς να ρίξει την κύρια ευθύνη στην Πολιτεία, δεν συμβαίνει το ίδιο με την πανεπιστημιακή εκπαίδευση που, θεωρητικά, είναι πιο άμεσα συνδεδεμένη με την προοπτική μιας ανταγωνιστικής χώρας και οικονομίας. Και όμως: η αυτονομία που έχουν τα Πανεπιστήμια έναντι της κεντρικής διοίκησης ως προς τη διαμόρφωση του προγράμματος σπουδών δεν έχει αποτυπωθεί σε μια δημιουργική προσπάθεια εκσυγχρονισμού του ακαδημαϊκού προγράμματος και τόνωσης της ερευνητικής προσπάθειας. Ακόμη, δεν έχουν οριστικοποιήσει μια λογική αξιολόγηση, έστω και αυτοαξιολόγηση.

6. Και με τον όρο αυτό, την «ερευνητική προσπάθεια», έρχομαι στον άλλο μεγάλο τομέα υστέρησης της χώρας μας που είναι η έρευνα. Είναι δύσκολο να είναι κανείς υπερβολικός, όταν αναφέρεται στη σημασία που έχει η έρευνα για την οικονομική δυναμικότητα μιας χώρας.

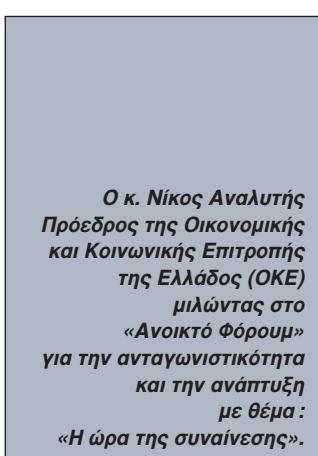
Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι Ηνωμένες Πολιτείες ή η Σουηδία, όπου η έρευνα αποτελεί ένα από τους κύριους συντελεστές της δυναμικής παρουσίας τους στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον.

Στη χώρα μας, αντίθετα, η έρευνα προχωρεί με πολύ αργά βήματα και εάν δεν υπήρχαν τα λεγόμενα κοινοτικά προγράμματα δεν νομίζω ότι θα μπορούσε καν να γίνει λόγος για έρευνα στην Ελλάδα. Αρκεί να πω ότι στη Σουηδία διατίθεται το 3,8% του Α.Ε.Π. για την έρευνα και στην Ελλάδα μόνο το 0,5%. Ή για να δώσω ένα άλλο εντυπωσιακό συναφές στοιχείο, στις Η.Π.Α. εκδίδονται κάθε χρόνο 380 διπλώματα ευρεσιτεχνίας ανά εκατομμύριο κατοίκων, στη Σουηδία 180 και στη χώρα μας 1,7!

Ακόμη χειρότερες σκέψεις κάνεις κανείς εάν σκεφθεί το πού πηγαίνουν τα όποια ερευνητικά κονδύλια. Δεν

ξέρω για εσάς, αλλά προσωπικά όταν ακούω ερευνητικό πρόγραμμα – και μάλιστα χρηματοδοτούμενο από κοινοτικές πηγές – είμαι πολύ επιφυλακτικός ως προς την προστιθέμενη αξία που επιφέρει η έρευνα και ως προ το εάν, τελικά, πιάνουν τόπο τα χρήματα του Ευρωπαίου φορολογούμενου πολίτη. Και σε αυτό λοιπόν το καίριο ζήτημα της έρευνας, της διάθεσης επαρκών πόρων για αυτήν (και της τυχόν αναγκαίας ανακατανομής πόρων υπέρ αυτής), της ορθής στοχοθέτησης των ερευνητικών προγραμμάτων και της καθιέρωσης αντικειμενικών διαδικασιών επιλογής των υποκειμένων της έρευνας θα πρέπει να στραφεί η προσπάθεια ανεύρεσης λύσεων με πνεύμα συναίνεσης.

γ. Έμεσα σχετιζόμενο με τα παραπάνω είναι το ζήτημα της τόνωσης και της αξιοποίησης του επιχειρηματικού πνεύματος μεταξύ των πολιτών. Λένε ότι ο Έλληνας έχει επιχειρηματικό δαιμόνιο. Συγχωρέστε με αλλά εγώ, τουλάχιστον τα τελευταία 30 χρόνια δεν το βλέπω αυτό το δαιμόνιο σε ευρεία βάση, και βέβαια δεν αναφέρομαι σε ευκαιριακές και πρόσκαιρες ενασχολήσεις που στηρίζονται στη λογική του εύκολου και γρήγορου κέρδους με «δανεικά και αγύριστα». Αυτό που βλέπω είναι ότι η μεγάλη πλειοψηφία των Ελλήνων επιθυμεί να βρει μία έμπισθη απασχόληση και, βέβαια, κατά προτίμηση στο Δημόσιο. Το επιχειρηματικό ρίσκο απωθεί σε σχέση με την ασφάλεια του μισθού και όταν δεν απωθεί το ρίσκο απωθεί το γνωστό σε όλους μας πλέγμα των περιπλοκών νόμων και των ακόμη πιο περίπλοκων γραφειοκρατικών διαδικασιών που ούτε τα έννομα αγαθά του περιβάλλοντος (πολεοδομία, δασική υπηρεσία), του πολιτισμού (αρχαιολογική υπηρεσία), δημοσιονομικής επάρκειας (φορολογικές υπηρεσίες) εξυπηρετούν αλλά ούτε και αφήνουν ένα περιθώριο ενθάρρυνσης του όποιου (και δεν είναι πολλοί) επίδοξου επιχειρηματία. Πρέπει λοιπόν να δούμε με ποιον τρόπο θα αλλάξουμε αυτήν τη νοοτροπία και αυτές τις δομές και αυτό απαιτεί διάλογο και συναίνεση στον χώρο της παιδείας, της κατάρτισης, της δημόσιας διοίκησης, των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Και ο διάλογος αυτός απαιτεί συναίνεση τόσο

στον επιδιωκόμενο στόχο (τόνωση της επιχειρηματικότητας) όσο και στα μέσα που θα επιλεγούν για την υλοποίησή του καθώς δεν υπάρχει πιο δύσκολο πράγμα από το να προσπαθεί κανείς να αλλάζει νοοτροπίες δεκαετιών και γραφειοκρατίες πολλών επιπέδων.

Μία 4^η περιοχή, που είναι γνωστή σε όλους, είναι η έλλειψη διαφάνειας με τις γνωστές συνέπειες διαφάνειας - διαπλοκής και σε αυτήν βέβαια χρειάζεται μια εκτεταμένη ανοικτή συζήτηση και μία αντίστοιχη αντιμετώπιση.

Θα μπορούσα να αναφέρω και άλλα ζητήματα στα οποία θα πρέπει να επιδιωχθεί ο διάλογος και η συναίνεση. Άλλα δεδομένου του χρονικού πλαισίου που έχω και της επιθυμίας μου να υπάρξει χρόνος και για τοποθετήσεις και σχόλια από τους συνέδρους, περιορίζομαι σε αυτά τα τρία ζητήματα στα οποία αποδίδω ιδιαίτερη σημασία. Άλλωστε επαρκούν ως παραδείγματα για να καταδείξω ότι δεν πρόκειται για καθαρά τεχνοκρατικά ζητήματα και γι αυτό δεν επαρκούν καθαρά τεχνοκρατικές λύσεις. Ο πυρήνας των θεμάτων αυτών είναι πολιτικός – με την ευρύτερη σημασία του όρου – και γι αυτό η αντιμετώπισή τους απαιτεί πολιτική προσέγγιση και πολιτικές λύσεις, οι οποίες θα πρέπει να απολαύσουν της μέγιστης δυνατής ενημέρωσης και της μέγιστης δυνατής κοινωνικής αποδοχής.

Αυτές οι πολιτικές λύσεις απαιτούν συνεννόηση μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων, των εργοδοτών και των εργαζομένων. Οι τρεις αυτοί πόλοι θα πρέπει να κινηθούν με γρήγορα και μελετημένα βήματα, με θάρρος αλλά και περίσκεψη και κυρίως με ευαισθησία για τις ανάγκες και τις ευαισθησίες της άλλης πλευράς.

Κάθε ένας από τους πόλους αυτούς έχει το δικό του μερίδιο ευθύνης και τον δικό του ρόλο να διαδραματίσει και πρέπει να πάρει τις πρωτοβουλίες που του αναλογούν προκειμένου να αντιμετωπισθεί θετικά και επωφελώς για τη χώρα ο τεράστιος όγκος των προκλήσεων που αυτή αντιμετωπίζει και που θα αντιμετωπίσει στο προσεχές μέλλον.

Οι πολιτικές δυνάμεις πρέπει να διαμορφώσουν το αναγκαίο θεσμικό πλαίσιο αλλά και να συμβάλουν ως διαμορφωτές γνώμης στη δημιουργία της αναγκαίας νοοτροπίας. Οι επιχειρηματίες θα πρέπει αφ' ενός να εκσυγχρονίσουν τον τρόπο του επιχειρείν ενεργώντας με εξωστρέφεια και δυναμισμό τοποθετώντας την έρευνα στον επιχειρηματικό τους σχεδιασμό και ανευρίσκοντας νέες μορφές χρηματοδότησης και αφ' ετέρου να δείξουν κοινωνική ευαισθησία και ευθύνη. Και οι εργαζόμενοι, θα πρέπει να παρακολουθήσουν τις συντελούμενες αλλαγές στην παραγωγική διαδικασία σε διεθνές και εθνικό επίπεδο, να προετοιμάζονται ώστε να ανταποκρίνονται στη ζήτηση για νέες ειδικότητες και δεξιότητες και να βρουν νέα σημεία αναφοράς ως προς τα εργατικά δικαιώματα και μορφές σχέσεων, που αντανακλούν το σήμερα και το αύριο και όχι το χθες.

Οι ρόλοι όμως αυτοί και οι πρωτοβουλίες που θα αναπτυχθούν πρέπει να είναι συναίνετικοι γιατί μόνον έτσι θα επιτευχθεί η καλύτερη και πιο εφαρμόσιμη λύση, γιατί αλλιώς ελλοχεύει ο κίνδυνος να βρει ο καθένας τις λύσεις που του φαίνονται οι καλύτερες για τα συμφέροντά του, ίσως και για το κοινωνικό σύνολο, αλλά να μην μπορέσει ποτέ να τις εφαρμόσει. Και αυτό προϋποθέτει έναν εκτεταμένο και ανοικτό κοινωνικό διάλογο χωρίς όρους και χωρίς κλειστές περιοχές απελευθερωμένο από δογματισμούς του χθες.

'Οσοι συμμετάσχουν, να κινούνται σε δύο άξονες ευθύνης.

Η επιδίωξη της συναίνεσης είναι αναγκαία προϋπόθεση για τη διατήρηση και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής σε μία περίοδο που αυτή δέχεται πανταχόθεν πιέσεις. Τα πρόσφατα γεγονότα στο Παρίσι και γενικότερα τη Γαλλία δείχνουν ανάγλυφα, και ελπίζω έγκαιρα για τη χώρα μας, τι μπορεί να συμβεί όταν παραμελείται ο στόχος της κοινωνικής συνοχής.

Ελπίζω ότι σε όλες τις πτυχές αυτού που λέμε ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας θα υπάρξει ανάλογο αίσθημα ευθύνης από όλους μας. Και πιστεύω ότι θα υπάρξει, εφ' όσον όλοι μας συνειδητοποιήσουμε ότι το αποτέλεσμα αυτής της πορείας δεν θα είναι μία αφρογμένη έννοια ανταγωνιστικότητας, αλλά μια καλύτερη ποιότητα ζωής για τον καθένα ξεχωριστά αλλά και για το κοινωνικό σύνολο: για τα παιδιά μας καλύτερη παιδεία, για όλους μας καλύτερη περίθαλψη, ευρύτερη και ποιοτικά ανώτερη απασχόληση, καλύτερα και ασφαλέστερα προϊόντα και καλύτερο περιβάλλον και για τη χώρα μας μια καλύτερη διαπραγματευτική θέση για την προώθηση των συμφερόντων της στο δύσκολο διεθνές περιβάλλον.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, όντας από τη φύση της, ο συνταγματικός θεσμός αναζήτησης της κοινωνικής συναίνεσης σε τέτοια ζητήματα δίνει και ελπίζω ότι θα δώσει στο μέλλον ακόμη ισχυρότερα το παρόν σε αυτές τις διαδικασίες. Εξάλλου, η βούληση των κοινωνικών φορέων που αποτελούν την Ο.Κ.Ε. για την επίτευξη κοινωνικής συναίνεσης επιβεβαιώνεται σε πολλές ευκαιρίες.

Θα ήθελα να υπογραμμίσω κλείνοντας, ότι το συνέδριο αυτό μας δίνει την ευκαιρία να εκτιμήσουμε ότι ο διάλογος, ο ανοικτός χωρίς προκαταλήψεις και με καλή πίστη, είναι δυνατόν να γίνει και μας χαράζει έναν δρόμο ελπίδας.

Γ' αυτό επιτρέψτε μου να συγχαρώ τους συντελεστές αυτών των προσπαθειών για μια πολύ καλή δουλειά.

Καταλήγοντας, θέλω να υπογραμμίσω πολύ συνοπτικά, ότι η ανταγωνιστικότητα δεν μπορεί να αποτελεί μόνο το όραμα μιας κοινωνίας. Η ανταγωνιστικότητα μπορεί να είναι το εργαλείο για την επίτευξη τρόπου ζωής, ποιότητας ζωής, που να είναι τα οράματα μιας κοινωνίας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ – Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ο εκσυγχρονισμός των θεσμών και η αλλαγή νοοτροπίας από όλους τους κοινωνικούς εταίρους αποτελούν αναγκαίες προϋποθέσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, υποστήριξε ο Γεν. Διευθυντής και μέλος του Δ.Σ. του ΣΕΒ κ. Γιάννης Δραπανιώτης σε εκδήλωση της ΕΕΔΕ με θέμα: «Εθνική Οικονομία και Ανταγωνιστικότητα. Ποιότητα παντού».

Ησύνδεση της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας, που επελέγη να αναδειχθεί στο πλαίσιο της εκδήλωσης της Ευρωπαϊκής Εθδομάδας Ποιότητας 2005 είναι εύστοχη και επίκαιρη, αφού δεν νοείται ανταγωνιστική επιχείρηση που δεν έχει υιοθετήσει υψηλά πρότυπα ποιότητας στις δομές, στην οργάνωση, στα προϊόντα και υπηρεσίες της. Και χωρίς ανταγωνιστικές επιχειρήσεις δεν νοείται ανταγωνιστική οικονομία. Με την επισήμανση αυτή άρχισε την ομιλία του ο Γενικός Διευθυντής και Μέλος του Δ.Σ. του ΣΕΒ κ. Γιάννης Δραπανιώτης στην Κεντρική Εκδήλωση της Εθδομάδας Ποιότητας 2005, που οργάνωσε η ΕΕΔΕ στα γραφεία της, εκδήλωση η οποία τελούσε υπό την αιγίδα του υπουργείου Ανάπτυξης. Πρόσθεσε δε ότι δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι βρισκόμαστε μπροστά σε ένα φαινόμενο: έχουμε μια οικονομία ανοικτή στον κόσμο και μια κοινωνία που δεν μπορεί να κινητοποιηθεί συνολικά για να αντιμετωπίσει τις νέες προκλήσεις, καθώς σε μεγάλο βαθμό εξακολουθούμε να πιστεύουμε ότι το κράτος μπορεί να λύσει όλα μας τα προβλήματα. Ο εκσυγχρονισμός των θεσμών και η αλλαγή νοοτροπίας από όλους τους κοινωνικούς εταίρους αποτελούν πρώτη προτεραιότητα, εάν θέλουμε να βελτιώσουμε την ανταγωνιστικότητα.

Ο ΣΕΒ, τόνισε ο κ. Δραπανιώτης, πιστεύει ότι στη χρονική συγκυρία που διανύουμε, η ελκυστικότητα της χώρας για τους ξένους αλλά και τους Έλληνες επενδυτές θα αποτελέσει έναν από τους κρίσιμους παράγοντες για την ταχεία άνοδο των επενδύσεων, τη βελτίωση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη βιώσιμη ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας μετά το 2005. Αποδίδει λοιπόν ιδιαίτερη προσοχή στη διαμόρφωση συνθηκών που θα προσλέγουν ολοένα περισσότερες επενδύσεις.

Αυτές οι συνθήκες απαιτούν :

- την τακτοποίηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων του κράτους,
- την προώθηση των ιδιωτικοποιήσεων και ενός διαφανούς θεσμικού πλαισίου για τις συμπράξεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα,
- την αποτελεσματική αξιοποίηση της Ολυμπιακής κληρονομιάς,
- την κατάργηση της γραφειοκρατίας,
- τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δικαιοσύνης και της δημόσιας διοίκησης,
- τη συμπλήρωση των μεγάλων κενών που υπάρχουν στον χωροταξικό σχεδιασμό της χώρας και τέλος
- τη βελτίωση του επιπέδου εκπαίδευσης και κατάρτισης που θα κάνει πιο ανταγωνιστικό και ευέλικτο το εργατικό δυναμικό της χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας αποτελεί μείζονα

επιδίωξη. Γιατί μόνον έτσι μέσα από την προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικότητας, θα αυξηθεί το εθνικό εισόδημα και θα δημιουργηθούν νέες και βιώσιμες θέσεις εργασίας.

Τα μηνύματα τα οποία λαμβάνουμε συνηγορούν στην ανάγκη να επιταχύνουμε το βήμα μας προς τις παραπάνω κατευθύνσεις: Η ανταγωνιστική θέση της χώρας μας παραμένει χαμηλή και οι επιλογές και τα μέτρα που παίρνουμε τα τελευταία χρόνια δεν επαρκούν, αφού δεν βελτιώνουν αυτήν τη θέση.

Ίσως γνωρίζετε, συνέχισε ο κ. Δραπανιώτης, ότι ο ΣΕΒ συνεργάζεται με το World Economic Forum το οποίο κάθε χρόνο εκδίδει την έκθεση Global Competitiveness Report, όπου αναλύεται η ανταγωνιστικότητα ενός μεγάλου αριθμού χωρών και γίνεται ιεράρχηση αυτών των χωρών σύμφωνα με διάφορους δείκτες.

Σύμφωνα, λοιπόν με τα πορίσματα της πρόσφατης έκθεσης του World Economic Forum για την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα, διαπιστώνεται ότι η Ελλάδα το 2005 στον δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη κατατάσσεται παγκοσμίως στην 46η θέση, εννέα θέσεις χαμηλότερα από το 2004, που ήταν στην 37η, ενώ στον δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας κατατάσσεται στην 40η θέση, σημειώνοντας οριακή βελτίωση σε σχέση με το 2004, όταν κατείχε την 41η θέση.

Γίνεται σαφές ότι η ανταγωνιστικότητα είναι ένα κατεξοχήν συγκριτικό μέγεθος, όπου μετράει

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

τελικά το τι κάνουμε σε σχέση με τους άλλους και κατά πόσο βελτιώνουμε τη θέση μας κυρίως ως προς τους βασικούς μας ανταγωνιστές.

Όπως ακριβώς συμβαίνει και στην ποιότητα, όπου διαρκώς μετράμε τις διακυμάνσεις που έχουμε σε σχέση με ένα πρότυπο ανταγωνιστή, επιδιώκοντας κάθε φορά να βελτιώνουμε το τελικό αποτέλεσμα.

Ο ΣΕΒ, υιοθετώντας στην πρόσφατη Γενική του Συνέλευση τη «**Χάρτα Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων των Επιχειρήσεων**», κείμενο αρχών και αξιών με το οποίο οι επιχειρήσεις δηλώνουν την αυτοδέσμευσή τους στις υποχρεώσεις τους διεκδικώντας παράλληλα τα δικαιώματά τους, έκανε ένα υπεύθυνο βήμα για αλλαγή και συμμόρφωση σε ένα νέο πλαίσιο αξιών και κανόνων :

- **Για μια κοινωνία** που θα δέχεται με αυτοπεποίθηση το νέο,
- Που θα καινοτομεί αλλά και που θα σκέφτεται μακροπρόθεσμα,
- Που δε θα φοβάται να διακινδυνεύσει δημιουργικά,
- **Για ένα κράτος** με κανόνες σαφείς και σταθερούς που ισχύουν για όλους,
- Που εκπαιδεύει τους πολίτες του στην επιχειρηματικότητα,
- Που δίνει στις επιχειρήσεις δυνατότητα να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις αλλαγές.

Όλοι και κυρίως οι επικεφαλής των επιχειρήσεων φέρουμε ευθύνη για την αναγκαία αλλαγή νοοτροπίας, στοχεύοντας στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, για την οποία απαιτείται μια συνεχής διαδικασία προσαρμογών σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Πιστεύουμε ότι οι επιχειρήσεις είναι έτοιμες να ανταποκριθούν στον σκοπό αυτό, αρκεί από την πλευρά της πολιτείας να γίνεται μία συστηματική προσπάθεια κατάργησης των αντικινήτρων και περιορισμού των γραφειοκρατικών εμποδίων στην επιχειρηματικότητα.

Ο Έλληνας επιχειρηματίας και η επιχειρήση πρέπει να λειτουργήσουν πρωτοποριακά και να ανοίξουν δρόμους και κανάλια επικοινωνίας, να δημιουργήσουν νέο ήθος, να επενδύσουν στην καινοτομία.

Το πώς θα προχωρήσει κάθε επιχείρηση σε αυτήν τη διαδικασία εκσυγχρονισμού εξαρτάται βέβαια κυρίως από τη δική της ηγεσία και τα στελέχη της.

Στο πλαίσιο αυτό πιστεύουμε ότι μια σύγχρονη, ανταγωνιστική επιχείρηση πρέπει να πληροί ένα μίνιμου προϋποθέσεων, που χαρακτηρίζουν άλλωστε πολλές επιτυχημένες ελληνικές μονάδες.

Συγκεκριμένα, πρέπει:

- Να προσανατολισθεί προς την παγκόσμια αγορά έχοντας πάντα ως κύριο στόχο τον πελάτη. Η βιωσιμότητά της θα εξαρτάται από την ταχύτητα προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες προτιμήσεις της αγοράς.
- Να οργανώσει την πρόσβασή της σε επιχειρηματικά ή κλαδικά δίκτυα διανομής.
- Να προσαρμόσει την παραγωγή της στα διεθνή πρότυπα, χρησιμοποιώντας τις τεχνικές του benchmarking.
- Να βελτιώνει συνεχώς το κόστος της με μέτρα αύξησης της παραγωγικότητας και με σύντμηση της αλυσίδας διανομής.
- Να επιδιώκει συνεργασίες και συμμαχίες με στόχο την απόκτηση τεχνογνωσίας και την πραγματοποίηση οικονομιών.
- Να αποδεχθεί πως ορισμένοι τομείς ή κλάδοι δεν έχουν μέλλον.
- Να διαφοροποιήσει τα προϊόντα της και τις δραστηριότητες εγκαίρως για να παραμείνει ανταγωνιστική.
- Να δώσει έμφαση στην έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων.
- Να επενδύσει στο ανθρώπινο δυναμικό, κυρίως για τη διεύρυνση των δεξιοτήτων και του γνωστικού επιπέδου των εργαζομένων, **κατανοώντας ότι η γνώση αποτελεί σήμερα το σημαντικότερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα**.
- Να προσφέρει στον εργαζόμενο ένα καλό εργασιακό περιβάλλον με συνεχείς προκλήσεις, αναγνώριση της συνεισφοράς του σε ομαδικό και ατομικό επίπεδο και απολαβές ανάλογες με τις επιδόσεις του.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις δίνουν και το στίγμα της στρατηγικής του ΣΕΒ :

Να δημιουργήσουμε ή να συμβάλουμε στη δημιουργία των προϋποθέσεων, που θα επιτρέψουν με νέες επενδύσεις και αναδιαρθρώσεις σε όσο το δυνατόν περισσότερες από τις επιχειρήσεις που ήδη λειτουργούν, αλλά και σε νέες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες, να διευρύνουν τον πυρήνα των ισχυρών και σύγχρονων επιχειρήσων που έχει ανά-

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

γκη ο τόπος μας. Η οικονομική ανάπτυξη θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την ταχύτητα με την οποία νέες ή παλαιές επιχειρήσεις θα προστίθενται σ' αυτόν τον αρχικό πυρήνα.

Ο ΣΕΒ, ο οποίος σήμερα αντιπροσωπεύει 5.000 επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν 500.000 εργαζόμενους της πατρίδας μας, αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και δράσεις για να επηρεάσει όλους αυτούς τους εσωτερικούς παράγοντες που προσδιορίζουν την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων σε παγκόσμιο επίπεδο.

Δεν αρκούν όμως μόνον οι προσπάθειες των επιχειρήσεων και των εργαζομένων σε αυτές. Χρειάζεται να βελτιώθει δραστικά και το περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργούν και τούτο είναι κυρίως ευθύνη της πολιτείας.

Επιτρέψτε μου εδώ να επισημάνω ότι η δημιουργία των συνθηκών εκείνων που ευνοούν την υγιή επιχειρηματικότητα, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την κοινωνική συνοχή, δεν είναι ένα συντεχνιακό αίτημα.

Η άρση όλων των αντικινήτρων, των εμποδίων στη δημιουργία και στην επιχειρηματικότητα είναι αυτό που επιθυμεί σήμερα το σύνολο του ελληνικού επιχειρηματικού κόσμου.

Οι επιχειρήσεις μας δραστηριοποιούνται σε ένα κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο, το οποίο καθορίζει, σε μεγάλο βαθμό, την ικανότητά τους να ανταποκρίνονται επαρκώς στον ανταγωνισμό και να προσαρμόζουν τα μεγέθη τους στα νέα δεδομένα.

Η διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων πρέπει να αποτελεί μια από τις παραμέτρους που θα λαμβάνονται υπόψη για τη διαμόρφωση του όποιου ρυθμιστικού πλαισίου που επηρεάζει ή μπορεί να επηρεάσει τη λειτουργία των επιχειρήσεων.

Αν λάβουμε υπόψη και το γεγονός ότι στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια, υπάρχει μια αυξητική τάση του αριθμού των νόμων που ψηφίζονται κάθε χρόνο, σε συνδυασμό με το ότι σπάνια ένας νέος νόμος αντικαθιστά έναν παλαιότερο, τότε εύκολα διαπιστώνουμε τη σημασία υιοθέτησης εργαλείων και μηχανισμών για τη βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος, όπως είναι η ολοκληρωμένη αξιολόγηση των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα.

Ενδεικτικά αναφέρω, ότι ο αριθμός των φύλλων νομοθεσίας που δημοσιεύθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του '90 ήταν οκταπλάσιος του αντίστοιχου αριθμού στα μέσα της δεκαετίας του '70, ενώ το 2003 ο αριθμός των νέων νόμων ξεπέρασε τους 120.

Επιπλέον, και σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα που εκπόνησαν από κοινού ο ΣΕΒ με το ΙΟΒΕ αποδεικνύεται ότι το κόστος προσαρμογής στη γραφειοκρατία είναι πολύ σημαντικό για τις επιχειρήσεις όλων των μεγεθών και ιδιαιτέρως μεγάλο για τις μικρές επιχειρήσεις.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το κόστος που μετρήθηκε, το οποίο **δεν** περιλαμβάνει τομείς όπως λογιστικές διαφορές και τέλη ή ειδικά προβλήματα επιβαρύνσεων σε ορισμένους κλάδους, η απασχόληση που απαιτείται για την προσαρμογή των επιχειρήσεων στις απαιτήσεις του κράτους αποτελεί το 9% της απασχόλησης για μια μεγάλη επιχείρηση, το 15% της απασχόλησης για μια μεσαία επιχείρηση και το 53% της απασχόλησης για μια μικρή επιχείρηση.

Κλείνοντας την ομιλία του ο κ. Δραπανιώτης τόνισε τα εξής :

«Ο διάλογος και η συνεννόηση θα αποτελέσουν το κλειδί για την εξεύρεση λύσεων για την αντιμετώπιση της σύγχρονης πολυπλοκότητας και την εξισορρόπηση των αναγκών των επιχειρήσεων, των εργαζόμενων και της ευρύτερης κοινωνίας.

Η υποχρέωση της Ελλάδας, όπως και των υπόλοιπων της Ε.Ε., να διαμορφώσει, κατ' αρχήν, και να υλοποιήσει στη συνέχεια ένα Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, στο πλαίσιο των στόχων της στρατηγικής της Λισσαβόνας, αποτελεί μια σημαντική ευκαιρία για τη χώρα μας να πειθαρχήσει σε ένα αυστηρό χρονοπρόγραμμα προώθησης των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων.

'Όλοι μαζί, κυβέρνηση, αντιπολίτευση, εργαζόμενοι και επιχειρηματικός κόσμος, σε κλίμα αμοιβαίας κατανόησης και εμπιστοσύνης, πρέπει να στηρίξουμε τα μέτρα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της χώρας μας, **ξεκινώντας από εκείνα στα οποία όλοι οι κοινωνικοί εταίροι συμφωνούμε από καιρό.**

Γιατί είναι αρκετά αυτά στα οποία συμφωνούμε, όπως άλλωστε αποδεικνύουν τα πορίσματα των δύο τελευταίων ετήσιων εκθέσεων ανταγωνιστικότητας».

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Η ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΩΣ ΜΟΡΦΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ

Ομιλία του Γενικού Διευθυντή και μέλους του Δ.Σ. του ΣΕΒ κ. Γιάννη Δραπανιώτη
στο 1ο Βαλκανικό Συνέδριο του ΟΜΕΔ που διεξήχθη στη Θεσσαλονίκη

Ζούμε στην εποχή της κατάργησης των συνόρων, της οικονομικής αλληλεξάρτησης της ελεύθερης κυκλοφορίας ανθρώπων και προϊόντων, στην εποχή των δικτύων, της τεχνολογικής και επιστημονικής επανάστασης στα μέσα παραγωγής και στην οργάνωση της εργασίας, της αλματώδους ανάπτυξης των μεταφορών, της επανάστασης στις επικοινωνίες, στην κοινωνία της πληροφόρησης και της γνώσης. Όλων αυτών συνέπεια αποτελεί η μεγάλη πολυπλοκότητα που δημιουργείται και οι καινούριες, πολλές φορές άγνωστες, απαιτήσεις που επιβάλει η νέα οικονομία και κοινωνία και οι οποίες κάνουν φανερό ότι οι λύσεις απαιτούν προσαρμοστικότητα ώστε να είναι πολύπλευρες και ισόρροπες.

Τα παραπάνω ανέφερε προλογικά ο Γενικός Διευθυντή και Μέλος του Δ.Σ. του ΣΕΒ κ. Γιάννης Δραπανιώτης κατά τη διάρκεια ομιλίας του στο 1° Βαλκανικό Συνέδριο του Οργανισμού Μεσολάβησης και Διαιτησίας (ΟΜΕΔ), που πραγματοποιήθηκε στις 11 Νοεμβρίου 2005 στη Θεσσαλονίκη με θέμα: «Η Συλλογική Διαπραγμάτευση ως Μορφή Κοινωνικού Διαλόγου και η Άρση των διαπραγματευτικών Αδιεξόδων» και πρόσθεσε ότι τα τελευταία χρόνια ο Κοινωνικός Διάλογος μεταξύ των Κοινωνικών Εταίρων έχει αποδείξει ότι λύνει με επιτυχία προβλήματα και μπορεί να αντέξει περισσότερα βάρη από ό,τι η εκ των έξω επιβολή υποχρεωτικών ρυθμίσεων. Κι αυτό γιατί ο διάλογος μεταφράζει καταρχήν τη βούληση των μερών να συνεισφέρουν στη διαχείριση των κοινωνικών αλλαγών, αμβλύνει τις μεταξύ τους διαφορές, διευκολύνει την ανάληψη ευθυνών και οδηγεί προοδευτικά στην ανάπτυξη πιο ώριμων εργασιακών σχέσεων.

Σ' αυτό το πλαίσιο, τόνισε ο κ. Δραπανιώτης, ο κοινωνικός διάλογος έχει αναδειχθεί σε μείζονα μηχανισμό λήψης αποφάσεων με συναίνεση και έρχεται να λειτουργήσει ως πρωταρχικός μοχλός προώθησης της κοινωνικής πολιτικής και διατήρησης της ανταγωνιστικότητας.

Άλλωστε διάφορες μελέτες σε ευρωπαϊκό επίπεδο και σχετικές ανακοινώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έχουν καταδείξει ότι η συστηματική ανάπτυξη του κοινωνικού διαλόγου και της Συλλογικής Διαπραγμάτευσης σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο Ε.Ε., είναι θεμελιώδους σημασίας για τη διαχείριση της αλλαγής και την πρόληψη αρνητικών κοινωνικών συνεπειών. Με τον κοινωνικό διάλογο εξασφαλίζεται η ισορροπία ανάμεσα στην εταιρική ευελιξία και την ασφάλεια των εργαζομένων, δίπτυχο απαραίτητο για επιτυχείς αναδιαρθρώσεις που απαιτούνται, για την αναδιοργάνωση των επιχειρήσεων ώστε να γίνουν

συμβατές με τη νέα τεχνολογία, την καινοτομία και να εξασφαλίσουν την ανταγωνιστικότητά τους.

Σ' αυτήν τη συγκυρία που περιγράφεται, ο επιχειρηματικός κόσμος και η συλλογική του έκφραση μπορούν να συμβάλουν στις εξελίξεις και τις αλλαγές οι οποίες απαιτούνται και να στηρίξουν την κοινωνική συνοχή. Η επιχειρηση σήμερα βασίζεται στον ανθρώπινο παράγοντα, στη γνώση, είναι και πρέπει να είναι ανοικτή στις αλλαγές και στον διάλογο, χρειάζεται να προσφέρει και να απαιτεί ποιότητα στην εργασία και να πορεύεται με αίσθημα κοινωνικής ευθύνης, έτσι όπως διαγράφεται στην εποχή της παγκοσμιοποίησης.

Από την άλλη πλευρά, στον επιτυχή χειρισμό του εργαλείου του κοινωνικού διαλόγου ήδη συμβάλλει και ο Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας εφόσον στοχεύει στην εξάντληση των περιθωρίων για κοινά αποδεκτές λύσεις και συμφωνίες.

Στο σημείο αυτό θέλω να τονίσω ότι ο Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας θα συμβάλει περαιτέρω εφόσον οδηγείται σε αποφάσεις που συμβιβάζουν τις απόψεις και τις ανάγκες των δύο πλευρών. Στην πορεία αυτή πρέπει να επισημανθεί και η ανάγκη εξασφάλισης ίσης μεταχείρισης και για τις δύο πλευρές με την προσεκτική αποδέσμευση από τα υποχρεωτικά στοιχεία του συστήματος. Διαφορετικά οι αδυναμίες των συστημάτων διαιωνίζονται και αποτρέπεται η ανάληψη ευθυνών και η ωρίμανση.

Πιστεύουμε, κατέληξε ο κ. Δραπανιώτης, ότι είναι ευθύνη και του Οργανισμού να διοχετεύει στο Σώμα των Μεσολαβητών και των Διαιτητών, σ' αυτούς δηλαδή που φέρουν το βάρος των λύσεων μέσα από την ανεξάρτητη άσκηση των καθηκόντων τους, τα μηνύματα και το πνεύμα που προέρχονται από το γενικό οικονομικο-κοινωνικό περιβάλλον αλλά και από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. ♦

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΕΓΡΑΨΕ Ο ΣΕΒ ΜΕ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΒΕ ΤΗΣ Σ. ΑΡΑΒΙΑΣ

Με τη συμφωνία αυτή δημιουργείται το θεσμικό πλαίσιο για ουσιαστική συνεργασία με τον κυριότερο επιχειρηματικό φορέα της Σ. Αραβίας

Πρωτόκολλο συνεργασίας με το Συμβούλιο των Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων της Σαουδικής Αραβίας υπέγραψε ο ΣΕΒ, τη Δευτέρα 21.11.2005, στο Ριάντ, κατά τη διάρκεια επίσκεψης της ελληνικής επιχειρηματικής αποστολής που οργανώθηκε από το Αραβο-Ελληνικό Επιμελητήριο και τον ΣΕΒ.

Με τη συμφωνία αυτή δημιουργείται θεσμικό πλαίσιο ουσιαστικής συνεργασίας με τον κυριότερο επιχειρηματικό φορέα της Σ. Αραβίας, για να συμβάλλει στην ενδυνάμωση της παρουσίας ελληνικών εξαγωγικών εταιρειών, επενδύσεων και κοινοπραξιών σε μία μεγάλη αγορά που αναπτύσσεται συνεχώς και υπάρχει υψηλό διαθέσιμο εισόδημα.

Το διμερές εμπόριο είναι σημαντικά ελλειμματικό για την Ελλάδα, καθώς οι ελληνικές εξαγωγές στη Σαουδική Αραβία είναι 64 εκ. \$, ενώ οι εισαγωγές ανέρχονται σε 1,6 δις \$, με το 95% να είναι προμήθεια πετρελαίου και παραγώγων.

Από πλευράς επενδύσεων, η σημαντική ελληνική δραστηριότητα του παρελθόντος στις κατασκευές βρίσκεται σε ύφεση, παρά τη διαρκή και εντυπωσιακή ανάπτυξη της χώρας σε όλο το φάσμα των κατασκευών, της τεχνογνωσίας, των συμβουλευτικών υπηρεσιών, της διαχείρισης και επίβλεψης έργων.

Όπως τόνισε η Σαουδαραβική πλευρά, η προκήρυξη μεγάλων έργων υποδομής, όπως η ανασυγκρότηση του εθνικού σιδηροδρομικού δικτύου, η επέκταση της ηλεκτροδότησης σε πολλές απομακρυ-

σμένες περιοχές, έργα αναβάθμισης λιμένων, αεροδρομίων και πετρελαϊκών εγκαταστάσεων, έργα αφαλάτωσης, αλλά και η αυξανόμενη οικοδομική δραστηριότητα σε οικιστικές περιοχές αποτελούν ευκαιρίες για ελληνικές εταιρείες που είναι σε θέση να παράσχουν τεχνογνωσία, διαχείριση, να προμηθεύσουν ανταγωνιστικά είδη ή να αναλάβουν υπεργολαβίες.

Στην κατεύθυνση αυτή θα συμβάλει και η υπογραφή διμερούς συμφωνίας, που εκκρεμεί, για την αμοιβαία προώθηση και προστασία επενδύσεων.

Η είσοδος της Σαουδικής Αραβίας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου και το σταδιακό άνοιγμα της οικονομίας της με μεταρρυθμίσεις, στις ιδιωτικοποιήσεις και στις αδειοδοτήσεις, δημιουργούν ευνοϊκό κλίμα για τη δραστηριοποίηση στην ξένων εταιρειών.

Κατά τις συζητήσεις που διεξήχθηκαν σε φιλικό κλίμα, η ελληνική πλευρά ζήτησε τη μείωση φορολογίας που επιβάλλεται σε ορισμένα είδη που εισάγονται στη Σαουδική Αραβία.

Η Σαουδαραβική πλευρά πρότεινε την προσφορά ελκυστικών πακέτων για ελληνικούς προορισμούς στους Σαουδάραβες τουρίστες, οι οποίοι συνήθως κάνουν συχνές και μεγάλης διάρκειας πολυδάπανες διακοπές, ενώ ζήτησε και ελληνική τεχνογνωσία για την οργάνωση του εσωτερικού της θρησκευτικού τουρισμού.

Συζητήθηκε, επίσης, η ανάγκη διευκόλυνσης στην έκδοση visa για επιχειρηματικούς και τουριστι-

κούς σκοπούς, καθώς και η επαναλειτουργία της απευθείας αεροπορικής σύνδεσης, την οποία θα ζητήσουν τα Αραβικά Επιμελητήρια από την SAUDIA Airlines.

Ακόμη, τα Επιμελητήρια της Τζέντα και του Ριάντ προσφέρθηκαν να φιλοξενήσουν κατά το 2006 ημέρες ελληνικών προϊόντων, ώστε να γίνουν ευρύτερα γνωστά στο τοπικό καταναλωτικό κοινό.

Στην ελληνική αποστολή, που είναι η πρώτη που πραγματοποιήθηκε μετά από 11 χρόνια στη Σαουδική Αραβία, μετείχαν 17 εταιρείες από τους κλάδους τροφίμων, κλωστοϋφαντουργίας, ηλεκτρολογικού υλικού, οικοδομικών υλικών και κατασκευών, χαλυβουργίας, μεταλλουργίας, μηχανημάτων, χημικών, παροχής τεχνογνωσίας, τουρισμού.

Με την καθοριστική συμβολή του Γραφείου Ο.Ε.Υ Τζέντας οργανώθηκε σειρά συναντήσεων στη Τζέντα, στο Ριάντ και στο Νταμάμ, που εκτιμώνται ως θετικό βήμα για την ανάκαμψη της ελληνικής επιχειρηματικής παρουσίας σε μία δύσκολη, σχετικά κλειστή αλλά με αρκετές ευκαιρίες αγορά.

Παράλληλα, ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών προσκάλεσε τους Σαουδάραβες επιχειρηματίες να επισκεφθούν την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη για να αναπτύξουν περαιτέρω τις επαφές με τους έλληνες επιχειρηματίες και να γνωρίσουν τις δυνατότητες της μετα-ολυμπιακής Ελλάδας ως πρόσφορο προορισμό ξένων επενδύσεων. ♦

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΣΤΟΝ ΣΕΒ

Επίσημη επίσκεψη στον ΣΕΒ πραγματοποιήσε στις 29 και 30 Νοεμβρίου 2005 ο Γερμανικός Σύνδεσμος Εργοδοτών (BDA), στο πλαίσιο της στενής συνεργασίας που έχουν οι δύο φορείς τόσο για ευρωπαϊκά όσο και διμερή θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Επικεφαλής της αντιπροσωπείας του Γερμανικού Συνδέσμου ήταν ο πρόεδρος Dr Dieter Hundt, ενώ επίσης μετείχαν η Διευθύντρια Ευρωπαϊκών και Διεθνών Θεμάτων κα R. Hornung-Draus και η Διευθύντρια του Γραφείου Βρυξελλών κα A. Schœnaich-Carolath.

Οι συζητήσεις μεταξύ των διοικήσεων των δύο Συνδέσμων περιεστράφησαν γύρω από τις πρόσφατες εξελίξεις στην ελληνική και γερμανική οικονομία, το πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου και των εργασιακών σχέσεων, τις τάσεις και προοπτικές της ευρωπαϊκής οικονομίας και τον ρόλο των γερμανικών και ελληνικών εταιρειών στην προώθηση της διμερούς οικονομικής συνεργασίας.

Ο Πρόεδρος του Γερμανικού Συνδέσμου Εργοδοτών, που παίζει ενεργό ρόλο στον κοινωνικό διάλογο, παρουσίασε τις προσδοκίες που έχουν οι γερμανικές επιχειρήσεις από τη συμμαχία των δύο μεγάλων κομμάτων που προέκυψε από τις πρόσφατες εκλογές. Όπως ανέφερε, υπάρχουν σήμερα στη Γερμανία 4,8 εκ. άνεργοι και έχουν χαθεί κατά το τελευταίο έτος 1,5 εκ. θέσεις εργασίας. Τόνισε την ανάγκη για μείωση του κόστους εργασίας και των ασφαλιστικών εισφορών προκειμένου να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Παρατήρησε δε ότι η ελληνική οικονομία παρουσιάζει σαφείς ενδείξεις ανοδικής πορείας τα τελευταία χρόνια, σε αντιδιαστολή, όπως είπε, με τη γερμανική οικονομία η οποία έντασ σε ανεπτυγμένη παρουσιάζει σήμερα εμφανή στασιμότητα.

Στιγμιότυπο από τη συνεργασία μεταξύ των εκπροσώπων του ΣΕΒ και του Γερμανικού Συνδέσμου Εργοδοτών στα Γραφεία του Συνδέσμου.

Η αντιπροσωπεία του Γερμανικού Συνδέσμου επισκέφθηκε επίσης τον υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γ. Αλογοσκούφη και τον υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας κ. Π. Παναγιωτόπουλο, ενώ συναντήθηκε και με μέλη του ΣΕΒ που έχουν δραστηριότητες στη γερμανική αγορά, καθώς και με εκπροσώπους γερμανικών εταιρειών που είναι εγκαταστημένες στην Ελλάδα. ♦

Ενημερωτική Ημερίδα για την αγορά τροφίμων και ποτών στις ΗΠΑ οργάνωσε ο ΣΕΒ

Ενημερωτική Ημερίδα για την αγορά τροφίμων και ποτών στις ΗΠΑ οργάνωσε ο ΣΕΒ στα γραφεία του στις 28 Νοεμβρίου 2005. Η εκδήλωση έγινε για την ενημέρωση των εταιρειών ενόψει της ελληνικής επιχειρηματικής αποστολής στις ΗΠΑ (Ν. Υόρκη, New Jersey) η οποία προκειται να πραγματοποιηθεί το πρώτο τρίμηνο του 2006 και η οποία συντονίζεται από τον ΟΠΕ σε συνεργασία με τον ΣΕΒ και το ΕΒΕΑ.

Σκοπός της αποστολής είναι η πραγματοποίηση προκαθορισμένων συναντήσεων των ελληνικών επιχειρήσεων με εκπροσώπους αμερικανικών δικτύων διανομής τροφίμων και ποτών της περιοχής της Νέας Υόρκης και του New Jersey. Επίσης οι επαφές με εκπροσώπους κρατικών φορέων με αρμοδιότητα στην εισαγωγή, εμπορία και διανομή τροφίμων - ποτών καθώς και τον έλεγχο των κρατικών υποδομών του εμπορίου (Port Authority of New York and New Jersey, Department of Commerce).

Κατά την ημερίδα στην οποία μετείχαν 65 εταιρείες συζητήθηκε η προετοιμασία των εταιρειών που θα συμμετάσχουν στην αποστολή, η εξασφάλιση επαφών με εισαγωγείς και δίκτυα διανομής, η θεσμική συνεργασία με το Port Authority της Νέας Υόρκης, η αξιοποίηση της ελληνικής ομογένενειας και η γενικότερη προβολή των ελληνικών τροφίμων και ποτών στη δύσκολη αμερικανική αγορά. ♦

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Επίσκεψη στον ΣΕΒ αρμενικής αντιπροσωπείας

Αρμενική αντιπροσωπεία με επικεφαλής τον υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών επισκέφθηκε τον ΣΕΒ στις 10 Νοεμβρίου 2005, στο πλαίσιο ενδυνάμωσης των διμερών επιχειρηματικών σχέσεων και ενθάρρυνσης νέων επενδυτικών δραστηριοτήτων στην Αρμενία.

Τον υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών συνόδευσαν ο Πρόεδρος της Αρμενικής Ένωσης Βιομηχάνων και Επιχειρηματών, ο Πρόεδρος του Εμπορικού Επιμελητηρίου και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανάπτυξης.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, τονίσθηκαν οι ιδιαίτερα καλές σχέσεις των δύο χωρών σε πολιτικό επίπεδο και συζητήθηκαν οι προοπτικές βελτίωσης των διμερών εμπορικών συναλλαγών.

Επισημάνθηκε, βεβαίως, και από τις δύο πλευρές ότι η συνεργασία στον οικονομικό τομέα σήμερα υπολείπεται των δυνατοτήτων, λόγω ανεπαρκούς ενημέρωσης των ελληνικών επιχειρήσεων για επενδυτικές ευκαιρίες στην Αρμενία και υπογραμμίσθηκε η ανάγκη ενεργούς δραστηριοποίησης των αρμοδίων φορέων για παροχή ολοκληρωμένης και στοχευμένης πληροφόρησης.

Οι σημαντικότεροι τομείς επενδυτικού ενδιαφέροντος στην Αρμενία είναι : IT, χημικά, ηλεκτρονικά, κατασκευές, μεγάλα έργα υποδομής, τρόφιμα, θαλάσσια είδη, φαρμακευτικά, ορυκτά. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Αρμενία διαθέτει καλού επιπέδου εργατικό δυναμικό και έχει ελεύθερη διακίνηση προϊόντων με τις χώρες ΚΑΚ.

Από αρμενικής πλευράς προτάθηκε να οργανώσει ο ΣΕΒ επιχειρηματική αποστολή των μελών του στην Αρμενία στο πλαίσιο της Μικτής Διεπαργυρικής Επιτροπής που θα πραγματοποιήσει το 2006, καθώς επίσης και να υπογραφεί Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ ΣΕΒ και Αρμενικού Συνδέσμου Βιομηχανιών.

ΤΟ 7^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ CAPITAL LINK

Ομάδα Ελλήνων παρουσιαστών από επίλεκτα μέλη της Κυβέρνησης και τον επιχειρηματικό κόσμο παρουσίασαν τις επενδυτικές ευκαιρίες που προσφέρει η χώρα μας

Με εξαιρετική επιτυχία διεξήχθη στις αρχές του Νοεμβρίου 2005 στη Νέα Υόρκη το 7ο Συνέδριο της Capital Link με θέμα «Επενδύοντας στην Ελλάδα». Κεντρικός ομιλητής στην εκδήλωση αυτή ήταν ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γεώργιος Αλογοσκούφης, ενώ την έναρξη των εργασιών του Συνεδρίου κήρυξε ο κ. Πάνος Παναγιωτόπουλος, υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Προστασίας, και έκλεισε ο κ. Δημ. Αθραμόπουλος, υπουργός Τουρισμού.

Στο Συνέδριο αυτό εκδήλωσαν ενδιαφέρον και παρέστησαν περισσότερα από 500 ανώτερα στελέχη από την αμερικανική θεσμική επενδυτική κοινότητα, αμοιβαία κεφάλαια, εταιρείες επενδύσεων, Hedge Funds, εμπορικές και επενδυτικές τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες, εταιρείες με εμπορικό και επιχειρηματικό ενδιαφέρον στην Ελλάδα, καθώς και μια επίλεκτη ομάδα ελληνοαμερικανών επιχειρηματιών και ιθυνόντων της ομογένειας.

Η Νέα Υόρκη, ως γνωστόν, αποτελεί το κέντρο της αμερικανικής και της παγκόσμιας οικονομίας και το Συνέδριο της Capital Link έχει καθιερωθεί ως θεσμός για την παρουσίαση των εξελίξεων και των προοπτικών της ελληνικής οικονομίας, κεφαλαιαγοράς και επιχειρήσεων σε επενδυτές των ΗΠΑ.

Θέμα του Συνεδρίου ήταν οι επιχειρηματικές και επενδυτικές ευκαιρίες στην Ελλάδα μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, καθώς και στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και είχε στόχο να ενημερώσει την επενδυτική και επιχειρηματική κοινότητα των ΗΠΑ σχετικά με το πρόγραμμα των ιδιωτικούς εσωτερικές, τις τελευταίες νομοθετικές εξελίξεις σχετικά με την ενίσχυση των επενδύσεων στη χώρα μας, όπως τον νέο αναπτυξιακό νόμο, τη φορολογική και εργασιακή μεταρρύθμιση και τη σύμπραξη ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Επίσης, για τις εξελίξεις στην κεφαλαιαγορά και το χρηματιστήριο, με παρουσιάσεις από εκπροσώπους εισηγμένων εταιρειών.

Ιδιαίτερα επίλεκτη υπήρξε η ομάδα των Ελλήνων παρουσιαστών με κορυφαίους εκπροσώπους από την κυβέρνηση και τον επιχειρηματικό κόσμο. Τον ΣΕΒ στην εκδήλωση αυτή εκπροσώπησε ο κ. Δημήτρης Δασκαλόπουλος, Αντιπρόεδρος του Συνδέσμου, ο οποίος τόνισε κατά τη διάρκεια ομιλίας του ότι η στρατηγική θέση της Ελλάδας ως πύλη προς την Ανατολή, σε συνδυασμό με την Ευρωπαϊκή της ταυτότητα προσδίδει μοναδικά κίνητρα στους διεθνείς επενδυτές, όταν αυτοί εξετάζουν τις ελληνικές επιχειρήσεις ως σημαντικούς συνεργάτες. Εκ μέρους του ελληνικού επιχειρηματικού κύκλου, ο ΣΕΒ προτείνει στους αμερικανούς και διεθνείς επενδυτές να εκμεταλλευθούν το σταθερό και φιλικό προς τις επιχειρήσεις περιβάλλον της Ελλάδας, σε κοινοπραξία με ελληνικές εταιρείες, οι οποίες έχουν την εμπειρία του επιχειρείν στην περιοχή.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΣΕΒ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΑ ΤΗΣ ΙΟΡΔΑΝΙΑΣ ABDULLAH II BIN AL HUSSEIN

Επίσκεψη Εργασίας στον ΣΕΒ πραγματοποίήσει στις 22-12-2005 ο Βασιλέας της Ιορδανίας Abdullah II Bin Al Hussein, στο πλαίσιο του επισημου ταξιδιού του στην Ελλάδα, συνοδευόμενος από τους Υπουργούς Εξωτερικών και Βιομηχανίας & Εμπορίου και τους συμβούλους του. Κατά την επίσκεψή του στα γραφεία του Συνδέσμου, ο Βασιλέας της Ιορδανίας συναντήθηκε με τη Διοίκηση του ΣΕΒ και εκπροσώπους ελληνικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην Ιορδανία ή ενδιαφέρονται να επεκταθούν στη χώρα αυτή.

Κατά την προσφάντησή του προς τον Βασιλέα, ο Πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος αναφέρθηκε στα χαμηλά μεγέθη του διμερούς όγκου εμπορίου αλλά και στην περιορισμένη παρουσία ελληνικών επενδύσεων στην Ιορδανία, που δεν ανταποκρίνονται στις σημερινές δυνατότητες. Δεδομένου ότι η χώρα μας και τα ελληνικά προϊόντα έχουν γενικότερη αποδοχή στον αραβικό κόσμο, σημείωσε ότι υπάρχουν ευκαιρίες στους τομείς κατασκευών, πληροφορικής, καινοτομίας, εκπαίδευσης, υπηρεσιών υγείας, τουρισμού.

Σε αντιφώνησή του ο Βασιλέας της Ιορδανίας αναφέρθηκε στο μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα εκμοντερνισμού και ιδιωτικοποιήσεων της χώρας που με προσήλωση πρωθεί, σε τομείς όπως ηλεκτρισμός, ενέργεια, τηλεπικοινωνίες, ταχυδρομεία, αερομεταφορές, εκπαίδευση, νέες τεχνολογίες. Αναλυτικότερη παρουσίαση για τα επενδυτικά προγράμματα στη χώρα έκανε ο Υπουργός Βιομηχανίας & Εμπορίου τονίζοντας τα έργα της εξά-

Ο Βασιλέας της Ιορδανίας Χουσεΐν σε μια θερμή χειραψία με τον Πρόεδρο του ΣΕΒ κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλο κατά την επίσκεψή του στα Γραφεία του Συνδέσμου.

πλωσης του διεθνούς αεροδρομίου του Αμμάν, της σιδηροδρομικής σύνδεσης Αμμάν-Zarqa, της ανάπτυξης του λιμένα Aqaba και της αναβάθμισης διυλιστηρίου. Αναφέρθηκε δε στην προοπτική της ιορδανικής αγοράς να γίνει σημαντικό διαμετακομιστικό εμπορικό κέντρο κατά την ανοικοδόμηση του Ιράκ, μειώνοντας τους δασμούς στα εισαγόμενα είδη κατά 5% ετησίως.

Τα μέλη του ΣΕΒ είχαν την ευκαιρία να θέσουν προβλήματα που τους απασχολούν στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες στην Ιορδανία, όπως είναι η μείωση της γραφειοκρατίας και των διαδικασιών, ειδικότερα στα τελωνεία και στον λιμένα Aqaba οι τελωνειακοί δασμοί που παραμένουν σε υψηλά επίπεδα, ο εκσυγχρονισμός του τραπεζικού συστήματος, η ανάπτυξη συνεργασίας σε τεχνολογικό επίπεδο και η συχνή αεροπορική σύνδεση. Ο Βασιλέας της Ιορδανίας ενθάρρυνε τις

ελληνικές εταιρείες να στρέψουν περισσότερο το ενδιαφέρον τους στη σταθερή και αναπτυσσόμενη αγορά της χώρας του, υποσχόμενος στήριξη των ελληνικών επενδυτικών πρωτοβουλιών και άμεση αντιμετώπιση πιθανών εμφανιζόμενων προβλημάτων. ♦

ΔΕΛΤΙΟ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Ιδιοκτήτης

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

Ξενοφώντος 5, 105 57 – Αθήνα

FEDERATION OF GREEK INDUSTRIES

5, Xenophontos str., 105 57 – ATHENS

e-mail: main@fgi.org.gr

internet address: www.fgi.org.gr

Εκδότης - Διευθυντής

ΤΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

Ξενοφώντος 5, 105 57 – Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΑ: ΣΕΒ 210.323.7325-9

FAX 210.322.2929

Τυπογραφείου 210.959.0238

Υπεύθυνος Τυπογραφείου

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ Α.Ε.

Ευαγγελιστρίας & Γρυπάρη 45Α

Καλλιθέα 176 71

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 0,03 Ευρώ

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ – ΑΡ. ΑΔ. 225/1988/ΚΔΑ
IMPRIMÉ FERMÉ – SOUS PERMIS N° 225/1988 DU CENTRE DE TRI